

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЈЕТЕ И КУЛТУРЕ
ЈУ АУДИО-ВИЗУЕЛНИ ЦЕНТАР РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

**СТРАТЕГИЈА
РАЗВОЈА АУДИО-ВИЗУЕЛНИХ ДЈЕЛАТНОСТИ И ЊИМА КОМПЛЕМЕНТАРНИХ
ДЈЕЛАТНОСТИ У РЕПУБЛИЦИ СРПскоЈ ЗА ПЕРИОД
2026–2033. ГОДИНЕ**

Бања Лука, фебруар 2026. године

Садржај

1. УВОД.....	3
1.1. ПРАВНИ ОКВИР У ОБЛАСТИ АУДИО-ВИЗУЕЛНИХ ДЈЕЛАТНОСТИ И ЊИМА КОМПЛЕМЕНТАРНИХ ДЈЕЛАТНОСТИ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ	5
2. СТРАТЕШКА ПЛАТФОРМА	9
2.1. СИТУАЦИОНА АНАЛИЗА	9
2.1.1. Институционални оквир у области аудио-визуелних дјелатности и њима комплементарних дјелатности у Републици Српској	9
2.1.2. Компаративна анализа стања у области аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској и земљама окружења.....	11
2.1.3. Аналитички осврт у области аудио-визуелних дјелатности у посљедњих седам година	12
2.1.4. Осврт на 2018. годину	12
2.1.5. Осврт на 2019. годину	13
2.1.6. Осврт на 2020. годину	14
2.1.7. Осврт на 2021. годину	15
2.1.8. Осврт на 2022. годину	18
2.1.9. Осврт на 2023. годину	25
2.1.10. Осврт на 2024. годину	33
2.2. SWOT АНАЛИЗА.....	41
2.3. СТРАТЕШКИ ФОКУСИ.....	43
2.3.1. Стратешки фокус 1: Развијање људских и техничких ресурса.....	44
2.3.2. Стратешки фокус 2: Стабилизација и јачање система финансирања производње аудио-визуелних дјела.....	45
2.3.3. Стратешки фокус 3: Промоција домаћих филмских локација, аудио-визуелних дјела и умјетника, као и инвестиционих прилика у региону и свијету	45
2.3.4. Стратешки фокус 4: Развој публице и приказивачке мреже.....	45
2.4. ВИЗИЈА РАЗВОЈА АУДИО-ВИЗУЕЛНИХ ДЈЕЛАТНОСТИ И ЊИМА КОМПЛЕМЕНТАРНИХ ДЈЕЛАТНОСТИ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ.....	46
2.5. СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ СА ИНДИКАТОРИМА.....	46
3. ПРИОРИТЕТИ И МЈЕРЕ	49
3.1. ПРЕГЛЕД ПРИОРИТЕТА И МЈЕРА ЗА СТРАТЕШКИ ЦИЉ 1	50
3.2. ПРЕГЛЕД ПРИОРИТЕТА И МЈЕРА ЗА СТРАТЕШКИ ЦИЉ 2	51
3.3. ПРЕГЛЕД ПРИОРИТЕТА И МЈЕРА ЗА СТРАТЕШКИ ЦИЉ 3	51
3.4. ПРЕГЛЕД ПРИОРИТЕТА И МЈЕРА ЗА СТРАТЕШКИ ЦИЉ 4	52
4. ПРЕГЛЕД КЉУЧНИХ СТРАТЕШКИХ ПРОЈЕКТА.....	54

5. ОПИС УНУТРАШЊЕ И МЕЃУСОБНЕ УСКЛАЂЕНОСТИ СТРАТЕШКОГ ДОКУМЕНТА	58
5.1. УНУТРАШЊА УСКЛАЂЕНОСТ.....	58
5.2. МЕЃУСОБНА (ЕКСТЕРНА) УСКЛАЂЕНОСТ.....	58
5.2.1. Усклађеност са међународним и европским оквиром	58
5.2.2. Усклађеност са секторским стратегијама и другим документима	59
6. ОКВИРНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН.....	59
7. ОКВИР ЗА СПРОВОЂЕЊЕ, ПРАЋЕЊЕ, ИЗВЈЕШТАВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ СТРАТЕГИЈЕ	65
8. ПРИЛОГ СТРАТЕШКОМ ДОКУМЕНТУ	67

1. УВОД

Стратегија развоја аудио-визуелних дјелатности и њима комплементарних дјелатности у Републици Српској за период 2026–2033. године (у даљем тексту: Стратегија) представља кључни стратешко-плански документ којим се усмјерава развој система аудио-визуелних дјелатности и њима комплементарних дјелатности.

Потреба за израдом Стратегије утврђена је ради остваривања општег интереса у области аудио-визуелних дјелатности који се у смислу члана 4. Закона о аудио-визуелним дјелатностима¹ (у даљем тексту: Закон) остварује кроз подстицање домаћег филмског стваралаштва и производње домаћег аудио-визуелног дјела од значаја за развој културе и умјетности; очување континуитета, слободе и равноправности аудио-визуелног стваралаштва с циљем очувања и промоције културног идентитета Републике Српске; подстицање међународне промоције домаћег филмског стваралаштва и интеграцију домаћег аудио-визуелног стваралаштва у европске и свјетске правце развоја; подстицање културне разноликости у области аудио-визуелних дјелатности, подршку представљању и промоцији домаћег аудио-визуелног дјела на значајним међународним манифестацијама; заштиту, очување, проучавање, презентацију и афирмацију вриједности домаћих и иностраних аудио-визуелних дјелатности и њихову дигитализацију; повећање доступности аудио-визуелног дјела лицима са инвалидитетом; сузбијање свих видова недозвољеног кориштења аудио-визуелног дјела; стварање услова за подршку младим и талентованим ствараоцима; подстицање производње аудио-визуелног дјела у Републици Српској; обезбјеђивање савремених техничких и технолошких услова за обављање аудио-визуелних дјелатности; подршку развоју комплементарних дјелатности, као и друга питања дефинисана Стратегијом и питања од општег интереса у области аудио-визуелних дјелатности.

Аудио-визуелне дјелатности су дјелатности од општег интереса за Републику Српску и обухватају развој, промоцију, производњу, дистрибуцију и приказивање аудио-визуелних дјела. Аудио-визуелним дјелом се, у складу са Законом, сматра: кинематографско дјело, телевизијска серија, мултимедијски и трансмедијски пројекат, видео-игра и свако друго аудио-визуелно дјело које је умјетнички и ауторски израз, без обзира на технологију на којој је настало, подлогу на којој је фиксирано и начин на који се приказује. Аудио-визуелним дјелатностима у Републици Српској могу да се баве правна и физичка лица регистрована код надлежног органа за обављање аудио-визуелних дјелатности и уписана у Регистар субјеката који се баве производњом, прометом и приказивањем аудио-визуелних дјела у Републици Српској који води Јавна установа Аудио-визуелни центар Републике Српске (у даљем тексту: Центар). Производња аудио-визуелног дјела обухвата развој пројекта, претпродукцију и постпродукцију. Производњом аудио-визуелног дјела може да се бави продукцијска кућа која је регистрована као правно лице или предузетник за обављање дјелатности производње аудио-визуелних дјела. Промет аудио-визуелних дјела може да обавља дистрибутер регистрован као правно лице или предузетник за обављање послова дистрибуције, умрежавања, продаје и изнајмљивања аудио-визуелних

¹ „Службени гласник Републике Српске“, број 22/22.

дјела. Приказивањем аудио-визуелног дјела може да се бави приказивач регистрован као правно лице или предузетник за обављање дјелатности јавног приказивања аудио-визуелних дјела.

Култура Републике Српске утемељена је на савременом културном стваралаштву и на богатом културном наслеђу српског народа и свих народа који живе у Републици Српској.

Развој аудио-визуелних дјелатности за друштво и културу Републике Српске је од великог значаја за очување српског националног и културног идентитета.

Подстицање домаћег аудио-визуелног стваралаштва и њен развој унаприједиће и оплеменили друштво у цјелини, представити нашу културу и идентитет у европским и свјетским оквирима.

Важећом Стратегијом развоја културе Републике Српске 2023–2030. године констатовано је да су јавна овлаштења у области аудио-визуелних дјелатности Законом пренесена 2022. године на Центар. У Стратегији развоја културе Републике Српске 2023–2030. године наведено је да је у области аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској до 2021. године, односно до оснивања Центра, Министарство просвјете и културе (у даљем тексту: Министарство) суфинансирало искључиво филмске фестивале, а од оснивања Центра финансирају се, односно суфинансирају и пројекти развоја сценарија, развоја пројекта и производње аудио-визуелних дјела. Имајући у виду чињеницу да је Стратегијом развоја културе Републике Српске 2023–2030. године обухваћен период након оснивања Центра, овом стратегијом нису утврђивани правци развоја аудио-визуелних дјелатности тако да је неопходно донијети посебну секторску стратегију из области аудио-визуелних дјелатности.

С циљем остваривања општег интереса у области аудио-визуелних дјелатности, а у складу са чланом 5. Закона, уређено је да ради остваривања општег интереса, Влада Републике Српске доноси Стратегију на приједлог Министарства и Центра.

Законом о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској², у члану 13. уређено је да Влада Републике Српске на приједлог надлежног републичког органа управе доноси секторске стратегије Републике Српске на период од седам година.

Ради горенаведеног јавног интереса у области аудио-визуелних дјелатности, а на основу цитираних законских одредаба, Влада Републике Српске донијела је Одлуку о изради Стратегије развоја аудио-визуелних дјелатности и њима комплементарних дјелатности у Републици Српској за период 2025–2032. године³.

У складу са наведеним, Рјешењем министра просвјете и културе, број: 07.06/64-5-1/23 од 7. марта 2024. године, именована је Радна група за израду Стратегије развоја аудио-визуелних дјелатности и њима комплементарних дјелатности у Републици Српској за период 2025–2032. године⁴. Радна група за израду Стратегије развоја аудио-визуелних дјелатности и њима комплементарних дјелатности у Републици Српској за период 2025–

² „Службени гласник Републике Српске“, број 63/21.

³ „Службени гласник Републике Српске“, број 21/24, будући да Стратегија није упућена у процес усвајања у току 2025. године, период доношења Стратегије помјерен је на период 2026–2033. године.

⁴ Период важења Стратегије измијењен је на период 2026–2033. године.

2032.⁵ године именована је из реда представника: Центра, Министарства, Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци, Народног позоришта Републике Српске и из реда стручних радника из области аудио-визуелних дјелатности.

Стратегијом се, у складу са Законом, утврђује: обим и начин подршке развоју аудио-визуелног стваралаштва и аудио-визуелним дјелатностима у Републици Српској; активности на укључивању аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској у програме Европске уније и других међународних програма; активности на презентацији промоције аудио-визуелног дјела чији су аутори или коаутори из Републике Српске на домаћем и међународном нивоу; подршка у реализацији домаћих дебитантских аудио-визуелних дјела; активности на укључивању домаћих умјетника и стручњака у култури у снимању иностраних филмова; активности на развоју публице; активности и мјере подршке развоју комплементарних дјелатности и друге активности од значаја за развој аудио-визуелних дјелатности; презентација и промоција аудио-визуелног стваралаштва.

У складу са Уредбом о стратешким документима у Републици Српској⁶ процес израде Стратегије одвијаће се у сљедећим фазама: 1) израда стратешке платформе, 2) одређивање приоритета и мјера, 3) идентификација кључних стратешких пројеката, 4) утврђивање унутрашње и међусобне усклађености стратешког документа, 5) израда оквирног финансијског плана за спровођење стратешког документа, 6) израда оквира за спровођење, праћење, извјештавање и вредновање стратешког документа и 7) спровођење процеса консултација о стратешком документу.

Као резултат прве фазе у изради стратешког документа припремљена је стратешка платформа која обухвата: ситуациону анализу са SWOT анализом и стратешким фокусима, те визију и стратешке циљеве развоја са одговарајућим индикаторима. Након израде стратешке платформе дефинисани су приоритети, те разрађене мјере и кључни стратешки пројекти за наредни седмогодишњи период. У завршним фазама поступка израде Стратегије фокус ће бити стављен на екстерну и интерну усклађеност, те на дефинисање оквира за финансирање, спровођење, праћење, извјештавање и вредновање Стратегије. У том контексту, треба напоменути да ће документ Стратегије бити усклађен са документима релевантним за процес европских интеграција и другим међународно преузетим обавезама Републике Српске и Босне и Херцеговине, као и са низом актуелних секторских стратегија у Републици Српској.

1.1. ПРАВНИ ОКВИР У ОБЛАСТИ АУДИО-ВИЗУЕЛНИХ ДЈЕЛАТНОСТИ И ЊИМА КОМПЛЕМЕНТАРНИХ ДЈЕЛАТНОСТИ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

1.1.1. Домаћи правни оквир

Правни оквир за израду Стратегије садржан је у Амандману XXXII тачка 12. у члану 68. Устава Републике Српске, према којем Република Српска, између осталог, уређује и обезбјеђује област културе. Научно, културно и умјетничко стварање је слободно и

⁵ Период важења Стратегије измијењен је на период 2026–2033. године.

⁶ „Службени гласник Републике Српске“, број 94/21.

зајамчена је заштита моралних и имовинских права по основу научног, културног, умјетничког и интелектуалног стваралаштва у складу са чланом 27. Устава Републике Српске. Чланом 64. Устава Републике Српске гарантовано је да Република Српска штити и подстиче очување и обогаћивање историјског, културног и умјетничког блага.

Правни оквир којим су уређене аудио-визуелне дјелатности и њима комплементарне дјелатности у Републици Српској чине закони и подзаконски акти којима су уређени услови за бављењем, субјекти који могу да се баве аудио-визуелним и њима комплементарним дјелатностима којима је основан Центар и уређена надлежност и начин финансирања Центра; порески систем, као и начин пословања субјеката у области аудио-визуелних дјелатностима и њима комплементарним дјелатностима.

Као системски прописи који уређују област аудио-визуелних и њима комплементарним дјелатностима могу се издвојити:

Закон о аудио-визуелним дјелатностима којим је уређено обављање, организовање и финансирање аудио-визуелних и њима комплементарних дјелатности; производња, изнајмљивање, промет, јавно приказивање, заштита и чување аудио-визуелног дјела на територији Републике Српске. Законом је утврђено да су аудио-визуелне дјелатности од општег интереса за Републику Српску. Законом је, с циљем подстицања инвеститора да у Републици Српској финансирају производњу аудио-визуелних дјела, уређено да се инвеститору који на територији Републике Српске производи аудио-визуелно дјело врши поврат 30% укупно утрошених средстава на територији Републике Српске. Законом је, такође, дато овлаштење Влади Републике Српске да донесе уредбу којом се уређују услови и поступак додјеле подстицајних средстава инвеститору који у Републици Српској производи аудио-визуелно дјело. Влада Републике Српске донијела је Уредбу о условима и поступку додјеле подстицајних средстава инвеститору који у Републици Српској производи аудио-визуелно дјело⁷.

Закон о култури⁸ је системски закон којим је уређен начин остваривања општег интереса у култури и обављање културних дјелатности; права, обавезе и одговорности свих субјеката у култури; услови за обављање дјелатности у култури; услови и поступак за суфинансирање и финансирање дјелатности у култури; културна политика и друга питања од значаја за културу.

Закон о систему јавних служби⁹, којим је уређен систем јавних служби, сходно се примјењује на рад Центра и то на сва питања која нису уређена посебним законом (*lex specialis* у области аудио-визуелних дјелатности).

Закон о ауторском и сродним правима¹⁰, којим је уређена област ауторског и сродних права у чл. 111. и 112. прописује ко се сматра коаутором аудио-визуелног дјела, а ко се сматра аутором доприноса аудио-визуелном дјелу. Форма и садржај уговора о филмској продукцији којим се регулишу односи између филмског продуцента и коаутора и аутора доприноса аудио-визуелном дјелу уређена је чланом 113. овог закона.

⁷ „Службени гласник Републике Српске“, број 92/23.

⁸ „Службени гласник Републике Српске“, број 66/18.

⁹ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 68/07, 109/12 и 44/16.

¹⁰ „Службени гласник БиХ“, број 63/10.

Уредбом о условима и поступку додјеле подстицајних средстава инвеститору који у Републици Српској производи аудио-визуелно дјело уређују се услови и начин додјеле подстицајних средстава инвеститору који у Републици Српској производи аудио-визуелно дјело, с циљем подстицања привредних активности и повећања запослености у вези са аудио-визуелном производњом у Републици Српској, као и промоције потенцијала Републике Српске у овој дјелатности, односно њених инфраструктурних, производних и услужних дјелатности.

Правилником о критеријумима и поступку за избор пројеката у аудио-визуелним дјелатностима¹¹ прописују се учесници за сваку врсту пројекта посебно, као и поступак утврђивања испуњености критеријума за избор пројекта у аудио-визуелним дјелатностима који се финансирају или суфинансирају из средстава Центра. Предметним правилником, на основу овлаштења датих Законом, прописано је да на конкурсе за развој сценарија своје пројекте пријављују физичка лица, што представља новину у односу на досадашња рјешења и велики напредак у области аудио-визуелних дјелатности.

Правилником о начину вођења Регистра субјеката који се баве производњом, прометом и приказивањем аудио-визуелног дјела у Републици Српској¹² прописан је начин вођења Регистра субјеката који се баве производњом, прометом, дистрибуцијом и приказивањем аудио-визуелног дјела у Републици Српској, а који у складу са чланом 18. Закона води Центар.

1.1.2. Међународни правни оквир

За правни систем у области аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској релевантан је свакако и међународни правни оквир. Под тим се првенствено подразумевају документи као што су:

Повеља Уједињених нација (Сан Франциско, 26. јун 1945. године), која, између осталог, има за циљ да се постизањем међународне сарадње рјешавају међународни проблеми економске, социјалне, културне или хуманитарне природе.

Универзална декларација о људским правима (Париз, Генерална скупштина Уједињених нација, 10. децембра 1948. године) представља заједнички стандард који треба да постигну сви народи и нације да би сваки појединац и сваки орган друштва тежио да учењем и васпитавањем допринесе поштовању права и слобода и да прогресивним унутрашњим и међународним мјерама обезбиједи њихово опште и стварно признање и поштовање.

Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима (Њујорк, 16. децембар 1966. године) утврђује, између осталог, обавезу државама чланицама овог пакта да признају сваком право да учествује у културном животу и да ужива заштиту моралних и материјалних интереса који проистичу из сваке научне, књижевне или умјетничке производње чији је он/она аутор. Државе чланице овог пакта признају користи које треба да буду резултати јачања и развојка међународне сарадње и веза на пољу науке и културе.

¹¹ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 84/22, 2/23 и 28/23.

¹² „Службени гласник Републике Српске“, број 2/23.

Универзалном конвенцијом о ауторском праву (усвојена у Женеви 6. септембра 1952. године, измијењена у Паризу 24. јула 1971. године) утврђена је обавеза државама уговорницама да донесу све потребне прописе ради обезбјеђења довољне и ефикасне заштите права аутора и свих других носилаца ових права на књижевна, научна и умјетничка дјела, као што су списи, музичка, драмска и кинематографска дјела, сликарство, резбарство и вајарство, а све са циљем да се кроз заштиту аутора олакша ширење духовног стварања и допринесе бољем разумијевању међу народима.

Конвенцијом о заштити и промовисању разноврсности културних израза (Париз, 20. октобар 2005. године) обавезују се стране потписнице, у складу с Повелом Уједињених нација, начелима међународног права и универзално признатим инструментима из области људских права, да потврђују своје суверено право да формулишу и спроводе своју културну политику, да усвајају мјере за заштиту и унапређење разноликости културних израза. Културна разноликост може бити заштићена и унапријеђена само уколико су загарантована људска права и основне слободе, као што су слобода изражавања, информисања и размјене информација, као и могућност да појединци бирају одговарајуће културне изразе.

Европска конвенција о култури (Париз, 19. децембар 1954. године) утврђује обавезу свакој страни уговорници да предузимају одговарајуће мјере како би очувале свој допринос заједничком културном наслеђу Европе и подстицали његов даљи развитак.

Европска конвенција о филмској копродукцији (Стразбур, 2. октобар 1992. године) има за циљ да се све стране потписнице ове конвенције обавезу да промовишу развој европских филмских копродукција.

Европска конвенција о заштити аудио-визуелне баштине (Стразбур, 8. новембар 2001. године) усвојена је са циљем да се обезбиједи заштита европске аудио-визуелне баштине и њеног уважавања као облика умјетности и записа о нашој историји путем њеног прикупљања, очувања и доступности снимљеног материјала за културне, научне и истраживачке сврхе у јавном интересу.

Директива о аудио-визуелним медијским услугама (Стразбур, 10. март 2010. године) утврђује обавезу свакој држави чланици да све аудио-визуелне услуге које се преносе путем пружатеља медијске услуге који спада под њену надлежност буду усклађене са законодавством које је примјенљиво на аудио-визуелне медијске услуге које су намијењене јавности.

Директива о ауторском праву и сродним правима на јединственом дигиталном тржишту (Стразбур, 17. април 2019. године) усвојена је са циљем да се ова права прилагоде дигиталном пословном моделу, као и да се обезбиједи правичнија расподјела накнаде између учесника у ауторскоправном односу, односно да оснажи правни положај носиоца ауторских и сродних права (композитора, извођача, сценариста, као и издавача вијести), приликом закључивања уговора о кориштењу њихових творевина на интернет платформама.

Уредба о успостављању програма „Креативна Европа“ (2021–2027), (Брисел, 20. мај 2021. године) којом је успостављен програм Креативна Европа чији циљеви су повећање умјетничке и културне сарадње на нивоу ЕУ, укључујући мобилност умјетника и културних

радника, унапређење сарадње, конкурентности и иновационог потенцијала европске аудио-визуелне индустрије, подршка стварању и промоцији европских дјела, унапређење разноликог и плуралистичког медијског окружења и промоција медијске писмености.

2. СТРАТЕШКА ПЛАТФОРМА

2.1. СИТУАЦИОНА АНАЛИЗА

2.1.1. Институционални оквир у области аудио-визуелних дјелатности и њима комплементарних дјелатности у Републици Српској

Влада Републике Српске основала је 8. априла 2021. године Јавну установу Центар за развој и унапређивање кинематографије Републике Српске, на основу Закона о кинематографији¹³. Након ступања на снагу Закона, 22. јуна 2022. године измијењен је назив новоосноване јавне установе у Јавна установа Аудио-визуелни центар Републике Српске. Законом су Центру дата јавна овлаштења и уређено је да Центар врши расподјелу средстава путем јавних конкурса за финансирање или суфинансирање пројеката у области аудио-визуелних и њима комплементарних дјелатности.

Центар, у складу са Законом, прикупља и путем јавних конкурса распоређује средства у области аудио-визуелног стваралаштва; подржава и подстиче производњу филмова младих аутора и дебитаната; подржава јавно приказивање домаћих аудио-визуелних дјела у земљи и иностранству; представља и промовише домаће стваралаштво и домаће умјетнике на међународним фестивалима и манифестацијама; популаризује аудио-визуелне дјелатности, те подстиче домаћа и инострана улагања; подстиче учествовање домаћих продуцената у европским и међународним копродукцијама; ствара повољне услове за привлачење иностраних продукцијских кућа у Републици Српској; континуирано ради на стварању и унапређењу услова за стимулативни пословни амбијент и развој аудио-визуелних дјелатности; учествује у програмима Европске уније и Савјета Европе из области аудио-визуелних дјелатности и реализује активности који произлазе из чланства у европским и свјетским асоцијацијама; врши контролу примјене међународних конвенција; подстиче и развија аудио-визуелну културу; обавља издавачку дјелатност; предлаже мјере и учествује у сузбијању нелегалног промета и употребе аудио-визуелних дјела; подстиче унапређење теоријске мисли, научноистраживачког рада и издавачке дјелатности у области аудио-визуелних дјелатности и обавља остале дјелатности у складу са Законом и Статутом Јавне установе Аудио-визуелног центра Републике Српске¹⁴ (у даљем тексту: Статут). Статут уређује организацију и начин рада Центра, услове за избор директора и чланова управног одбора Центра, права и обавезе, као и дјелокруг и начин рада органа руковођења и управљања Центра. Чланом 12. Статута утврђене су основне и споредне дјелатности.

Основне дјелатности Центра су:

¹³ „Службени гласник Републике Српске“, број 37/09.

¹⁴ „Службени гласник Републике Српске“, број 94/22.

- 84.12 Регулисање дјелатности јавних установа које обезбјеђују културне услуге и друге друштвене услуге, а то подразумева:
 - да подстиче развој и доприноси унапређењу аудио-визуелног стваралаштва,
 - да учествује у изради и спровођењу плана развоја аудио-визуелних дјелатности и њених комплементарних дјелатности,
 - да доприноси стварању сценаристичке грађе и презентује домаћу производњу филмова у земљи и иностранству,
 - да доприноси промоцији страних аудио-визуелних дјела у Републици Српској,
 - да доприноси сузбијању неовлаштеног кориштења ауторског и сродних права – пиратерије, у области аудио-визуелне дјелатности,
 - да врши контролу примјене међународних конвенција о филмској копродукцији;
 - да спроводи активности у спровођењу програма Европске уније и Савјета Европе.

Споредне дјелатности Центра су:

- 58.11 Издавање књига,
- 58.14 Издавање часописа и периодичних публикација,
- 72.20 Истраживање и експериментални развој у друштвеним и хуманистичким наукама,
- 73.12 Услуге оглашавања (представљања) преко медија,
- 85.52 Образовање у области културе.

Министарство, у складу са чланом 19. Закона о републичкој управи¹⁵, између осталог, обавља управне и друге стручне послове и води бригу о филмској умјетности; утврђује визију и мисију културне политике и стратегије културе, организацију и координацију активности на извршавању програмских активности из области културе; обезбјеђује развој и увођење савремених система метода и техника у области културе; сарађује са установама у области културе; даје стручна упутства буџетским корисницима из области културе; сарађује са другим органима, организацијама и појединцима из области културе; остварује међународну сарадњу у области културе и обавља друге послове у складу са законом.

Академија умјетности Универзитета у Бањој Луци је високошколска установа основана Одлуком Народне скупштине Републике Српске¹⁶. Потреба за школованим кадром из области умјетности, недостатак установа на којој би млади талентовани људи стицали знања и вјештине из умјетничких категорија, са жељом и ентузијазмом умјетника и професора, резултирала је оснивањем високошколске установе која ће дјеловати у области драмских, музичке и ликовних умјетности. Академију умјетности чине три студијска програма: Студијски програм ликовних умјетности, Студијски програм музичке умјетности и Студијски програм драмских умјетности. Сва три студијска програма данас су разграната и чини их велики број смјерова који употпуњују најразличитије области

¹⁵ „Службени гласник Републике Српске“, бр 115/18, 11/21,15/22, 56/22, 132/22 и 90/23.

¹⁶ Одлука Народне скупштине Републике Српске број: 01- 605/99 од 15. јула 1999. године.

умјетности. Академија умјетности представља један од најважнијих стубова развоја културног живота Републике Српске.

Кинотека Републике Српске је републичка установа културе чија је основна дјелатност филмска архивистика – прикупљање, трајно чување и стручна обрада филмова и филмске грађе и пратећих филмских материјала: фотографија, плаката, рекламних материјала, документације, старих предмета из области кинематографије; како би их учинила доступним истраживачима, студентима, грађанству; сарадња са сродним установама у земљи и иностранству, као и обављање размјене филмова и филмске грађе.

Према подацима из Регистра субјеката који се баве производњом, прометом и приказивања аудио-визуелног дјела у Републици Српској, у Регистар је од његовог оснивања уписана 81 продукцијска кућа, од којих је у форми друштва са ограниченом одговорношћу уписана 21 продукцијска кућа, у форми самосталних привредника уписане су 42 продукцијске куће, док су остале продукцијске куће регистроване као удружења грађана са статусом правног лица којих има 5, а остале су регистроване у форми фондација и јавних установа којих има 13.

2.1.2. Компаративна анализа стања у области аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској и земљама окружења

У Републици Српској оснивањем Центра успостављена је централна установа на републичком нивоу која има јавна овлаштења да финансира, односно суфинансира аудио-визуелна дјела и то: кинематографска дјела, телевизијске серије, мултимедијске и трансмедијске пројекте, видео-игре и свако друго аудио-визуелно дјело које је умјетнички и ауторски израз, без обзира на технологију на којој је настало, подлогу на којој је фиксирано и начин на који се приказује. Центар, поред аудио-визуелних дјелатности, има јавна овлаштења да путем јавних конкурса суфинансира и дјелатности комплементарне аудио-визуелним дјелатностима.

У Републици Србији Филмски центар Србије је установа културе која обавља стручне послове у области кинематографије. Филмски центар Србије је установа на републичком нивоу чији оснивач је Влада Републике Србије.

Филмски центар Црне Горе је јавна установа коју је Влада Црне Горе основала с циљем унапређења и развоја црногорске кинематографије.

Хрватски аудиовизуелни центар је јавна установа која се бави подстицањем производње аудио-визуелних дјелатности и промоцијом аудио-визуелне културе.

Словеначки филмски центар је јавна агенција чији је оснивач Република Словенија и која подстиче стваралаштво на филмском и аудио-визуелном пољу у Републици Словенији, стварањем одговарајућих услова за филмску, аудио-визуелну и кинематографску дјелатност.

Из горенаведених података видљиво је да у земљама окружења, поред Републике Словеније и Републике Хрватске, једино Република Српска путем Центра поред кинематографије подржава и све остале аудио-визуелне дјелатности и њима комплементарне дјелатности.

2.1.3. Аналитички осврт у области аудио-визуелних дјелатности у посљедњих седам година

На основу члана 13. став 3. Закона о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској стратегије се доносе на период од седам година или на дужи период, тако да у складу са цитираном законском одредбом Стратегија се доноси на период од седам година. Уредбом о стратешким документима у Републици Српској у члану 9. прописано је да се израда ситуационе анализе врши прикупљањем, обрадом и анализом података минимално за претходне три године. Подаци прикупљени за израду ситуационе анализе ове стратегије прикупљени су и обрађени за период од претходних седам година.

Област кинематографије од 2009. па све до 2022. године, што обухвата у смислу ситуационе анализе Стратегије период од 2018. до средине 2022. године, била је уређена Законом о кинематографији. Законом о кинематографији било је уређено обављање, организовање, производња, изнајмљивање, промет, јавно приказивање, финансирање, заштита и чување кинематографског дјела, кинематографског материјала и кинематографске грађе на територији Републике Српске. Законом о кинематографији било је уређено да се финансирање кинематографске продукције спроводи путем јавних конкурса за финансирање кинематографске дјелатности и то на основу Правилника о критеријумима и условима за финансирање јавних потреба у области кинематографске дјелатности¹⁷ за чије је доношење био овлаштен министар просвјете и културе.

2.1.4. Осврт на 2018. годину

Министарство је у току 2018. године расписало Јавни конкурс за суфинансирање пројеката из области кинематографије и њених комплементарних дјелатности. **Јавни конкурси су расписани за суфинансирање организације филмских фестивала.** Јавним конкурсом су суфинансирана четири филмска фестивала, и то: Међународни филмски фестивал „Први кадар“, Удружења продукција „Први кадар“ са Пала са 20.000 КМ, „Јахорина филм фестивал“, Удружења „Јахоринафест“ из Источног Сарајева са 7.000 КМ, Филмски фестивал особа са инвалидитетом „Ухвати филм“, Удружења хуманитарне организације „Партнер“ из Бање Луке са 2.000 КМ, Фестивал ауторског филма „Паралеле“, Удружења „Визарт“ из Бање Луке са 5.000 КМ. Сви фестивали подржани су са укупно 34.000 КМ.

Министарство је исте године подржало три пројекта филмске продукције са 60.000 КМ у категоријама производње домаћих кратких играних филмова, документарних и анимираних филмова. Суфинансирана је продукција анимираног филма за дјецу „Авантуре Трбе и Дугог – Слатка Трећа“, продукције „АЕОН“ д. о. о. из Бање Луке са 20.000 КМ, продукција дугометражног документарног филма „Заборањени вајар“, продукције „ABC media“ д. о. о. из Бање Луке са 20.000 КМ, продукција дугометражног филма „Слобода“, продукције „Словофилм“ д. о. о. из Бање Луке са 20.000 КМ.

¹⁷ „Службени гласник Републике Српске“, број 48/15.

Јавним конкурсом Министарства за суфинансирање пројекта децентрализације културе суфинансиран је пројекат Филмска школа „Првог кадра“, Удружења „Први кадар“ из Источног Сарајева са 10.000 КМ.

У продукцији Културног центра Градишка и Завичајног музеја Градишка реализовани су пројекти „Слобода или смрт“ и „Камен памти“, редитеља Милана Пилиповића. У продукцији „Слово филм“ д. о. о. документарни филм „Слобода“, коначног назива „Путовање“, редитељке Александре Митрић Штифанић.

У 2018. години у продукцији ЗЕНИТ филма произведено је аудио-визуелно дјело под називом „Чаробњак из Мутња“, редитеља Бранка Лазића. У продукцији Академије умјетности реализовани су сљедећи пројекти: „Бољи дани“ Бориса Андрејевића, „Минуте“ Саре Радусиновић, „Улична свјетла“ Марка Бркића, „Костакурта“ Саше Карановића, „Нисам овдје“ Саре Радусиновић и „Слап“ Александра Јурића.

На Академији умјетности Универзитета у Бањој Луци у 2018. години на студијском смјеру Глума дипломирао је девет студената, на студијском смјеру Монтажа дипломирао је један студент, на студијском смјеру Драматургија дипломирао је један студент, на студијском смјеру Продукција дипломирао су четири студента и на студијском смјеру Анимирани филм дипломирао је један студент.

2.1.5. Осврт на 2019. годину

Министарство је у 2019. години расписало Јавни конкурс за суфинансирање пројеката из области кинематографије и њених комплементарних дјелатности. **Јавни конкурс је расписан за суфинансирање организације филмских фестивала.** Јавним конкурсом је суфинансирано пет филмских фестивала, и то: Међународни фестивал „Јахорина филм фестивал“, Удружење „Јахорина фест“ са Пала са 5.000 КМ, Фестивал „Ухвати филм“, Удружења хуманитарне организације „Партнер“ из Бање Луке са 4.000 КМ, „Фестивал медитеранског и европског филма“, Удружења медитерански културни центар из Требиња са 6.000 КМ, Међународни фестивал „Први кадар“, Удружења продукција „Први кадар“ из Источног Сарајева са 14.000 КМ, Међународни фестивал „ДУКА ФЕСТ“, Удружења „Кров“ из Бање Луке са 15.000 КМ. Сви фестивали подржани су укупно са 44.000 КМ.

У 2019. години у продукцији Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци реализовани су пројекти: „Избор аутора“ Немање Вученовића, „Младости“ Жане Форце, „Иза планине“ Бошка Крљаша, „Зашто мама вазда плаче“ Кармен Обрдаљ, „Између истока и запада“ Бошка Крљаша.

У продукцији Радио-телевизије Републике Српске снимљен је документарни филм „Стазама сеоба“, редитеља Бранка Лазића.

У продукцији Културног центра Градишка реализован је пројекат „Руски официр са Козаре“ редитеља Милана Пилиповића.

„АЕОН“ д. о. о. је у сарадњи са „GS Animation“ реализовао пројекат „BASIA, EP 10 и EP 12“.

На Академији умјетности Универзитета у Бањој Луци у 2019. години на студијском смјеру Глума дипломирао је један студент, на студијском смјеру Камера дипломирала су три студента, на студијском смјеру Продукција дипломирала су два студента и на студијском смјеру Анимирани филм дипломирао је један студент.

2.1.6. Осврт на 2020. годину

Министарство је у 2020. години расписало јавне конкурсе за суфинансирање пројеката из области кинематографије и њених комплементарних дјелатности. **Јавни конкурс је расписан за суфинансирање организације филмских фестивала.** Јавним конкурсом је суфинансирано пет филмских фестивала, и то: 14. међународни филмски фестивал „Први кадар“, Удружења „Продукција – Први кадар“ из Источног Сарајева са 12.000 КМ, Први фестивал ауторског филма „Паралеле“, Удружења „Видео кабинет“ из Бање Луке са 15.000 КМ, Фестивал „Ухвати филм“, Хуманитарне организације „Партнер“ из Бање Луке са 1.000 КМ, 13. међународни фестивал анимираног филма „Бањалука 2020“, Удружења „Феникс Арт“ из Бање Луке са 12.000 КМ, Фестивал медитеранског и европског филма „Требиње 2020“, Удружења „Фестивал медитеранског и европског филма“ из Требиња са 7.000 КМ. Сви фестивали подржани су укупно са 47.000 КМ.

Министарство је у 2020. години први пут расписало **Јавни конкурс за финансирање пројеката развоја филмског сценарија**, према којем је подржано шест пројеката, у укупном износу од 50.000 КМ. На основу овог јавног конкурса подржана су два пројекта у категорији филмског сценарија за документарни филм, два филмска сценарија за играни филм и два пројекта у категорији анимираног филма. Финансирани су сљедећи сценарији: „Вукова анимирана пјесмица“, Удружења Продукција „Први кадар“ из Источног Сарајева са 10.083 КМ, играни филм „Филип“, Удружења Креативни центар „Само тако“ са 6.585 КМ, документарни филм „Јежево игралиште“, Удружења „Деа Ника“ са 6.583 КМ, документарни филм „Слађана у плавом“ д. о. о. „World media“ са 10.083 КМ, анимирани филм „Јежурко“ д. о. о. „Арт сцена“ са 6.583 КМ, играни филм „Хајдучица“ Удружења „Феникс арт“ са 10.083 КМ.

У продукцији Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци и „АЕОН“ д. о. о. у 2020. години реализован је пројекат „Сужањ“, редитеља/аниматора Игора Ђурића. У продукцији Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци и „АЕОН“ д. о. о. реализован је пројекат „Обликом“, аутора Немање Вученовића. У продукцији Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци реализовани су пројекти; „Коријени“ Стефана Томића и „Двојни Ц“ Кармен Обрдаљ.

У продукцији Радио-телевизије Републике Српске реализован је пројекат „Ко лепи сан“ Сенише Грабежа. У продукцији Радио-телевизије Републике Српске снимљен је документарни филм „Нема хероја без маске“, редитеља Бранка Лазића. У продукцији ДПРС и МЛТ МЕДИА снимљени су документарни филмови „Страх је заразан“ и „Осмијех испод маске“ редитеља Бранка Лазића. У продукцији Радио-телевизије Републике Српске и АБЦ

МЕДИА снимљен је документарни филм „Сретен заборављени вајар“, редитеља Бранка Лазића.

У продукцији Културног центра Градишка снимљен је документарни филм о Вељку Чубриловићу „Учитељ у ланцима“, редитеља Милана Пилиповића.

У продукцији „Босоноге“ реализован је пројекат „Кости“, редитеља Саше Хајдуковића. У продукцији „Деа Ника“, школа за креативан развој дјеце, реализован је пројекат „Школа на селу“, редитеља Душка Мазалице. „AEON“ д. о. о. је у сарадњи са „ALT Animation“ реализовао пројекат „ANIMAL LIFE CYCLE“, а са „Seru Film“ реализован је пројекат „Affle und Pferdle“.

На Академији умјетности Универзитета у Бањој Луци у 2020. години на студијском смјеру Глума дипломирао је 12 студената, на студијском смјеру Монтажа дипломирао је један студент, на студијском смјеру Режија дипломирао је један студент, на студијском смјеру Драматургија дипломирала су два студента, на студијском смјеру Продукција дипломирала су два студента и на студијском смјеру Анимирани филм дипломирао је један студент.

2.1.7. Осврт на 2021. годину

Влада Републике Српске је 2021. године подржала приказивање, учешће на фестивалима и промоцију дугометражног играног филма „Дара из Јасеновца“, у продукцији Амбер д. о. о. из Бање Луке са 500.000 КМ, а подржана је и продукција филма „Дјеца Козаре“ продукције „Нетфилм“ д. о. о. из Бање Луке са 200.000 КМ.

Влада Републике Српске је исте године основала Јавну установу Центар за развој и унапређивање кинематографије Републике Српске.

Програмом рада и финансијским планом Центра за развој и унапређивање кинематографије Републике Српске за 2021. годину за програмске активности планирано је 74.800 КМ.

У току 2021. године Центар за развој и унапређивање кинематографије Републике Српске подржао је следеће активности:

- 1) финансирање учешћа у радионици документарног филма Ateliers Varan Paris,
- 2) развој студентских филмова,
- 3) премијерно приказивање аудио-визуелних дјела домаћих аутора,
- 4) едукативне радионице за сценаристе, редитеље, продуценте и глумце.

Едукативне радионице за сценаристе, редитеље, продуценте и глумце – у оквиру ове програмске активности Центар за развој и унапређивање кинематографије Републике Српске организовао је радионице за филмске раднике. У оквиру радионица шест предавача из свијета филма покушало је на што занимљивији начин млађим колегама представити изазове ове професије и своје вјештине и знања из струке. У склопу ове едукације, одржан је и мастер-клас познате хрватске глумице Ксеније Маринковић. Сценаристичке радионице су одржали Вук Ршумовић и Бобан Јевтић, редитељске Срдан Голубовић и Олег Новковић, а продуцентске Јелена Митровић и Сехад Чекић. Такође, током трећег дана предавањима редитеља Срдана Голубовић придружио се Горан Богдан, главни глумац његовог филмског

остварења „Отац“. Радионици је укупно присуствовало више од деведесет учесника, аматерских и професионалних филмских радника. Циљ радионица је како едукација филмских радника, тако и њихово међусобно упознавање, успостављање контаката и професионалних односа и сарадње. За ову програмску активност утрошено је 41.117,66 КМ.

Премијерно приказивање аудио-визуелних дјела домаћих аутора – у оквиру ове програмске активности одржани су састанци са редитељима, сценаристима и продуцентима, при чему је исказана потреба за промоцијом и подршком премијерних приказивања филмова домаћих аутора. Центар за развој и унапређивање кинематографије Републике Српске је на основу ове иницијативе одлучио да упути позив свим домаћим ауторима који имају аудио-визуелно дјело, било ког формата и трајања, настало у протеклих пет година, а који нису имали могућност до тада, премијерно прикажу своје дјело на територији Републике Српске. Одабрани пројекти – кратки играни филм „Цепни анђео“, аутора Синише Грабежа и дуги играно-документарни филм „Земља“, аутора Марка Шипке приказани су у биоскопској дворани Синеплекса Палас. За ту програмску активност утрошено је 8.611,19 КМ.

Развој студентских филмова – у оквиру ове програмске активности Центар за развој и унапређивање кинематографије Републике Српске се прикључио пројекту Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци и ЈУ Кинотека Републике Српске. Циљ пројекта је био да се студентима филмског и телевизијског одсјека Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци пружи основна финансијска подршка којом би своје филмове и аудио-визуелне радове подигли на виши квалитативни и продукцијски ниво, чиме би постали релевантни на филмском тржишту, као и на студентским филмским фестивалима. За ову програмску активност утрошено је 12.000 КМ.

Финансирање учешћа у радионици документарног филма Ateliers Varan Paris – у оквиру ове програмске активности финансирано је учешће једног учесника из Републике Српске на регионалној филмској радионици у Београду, коју је организова Ateliers Varan Paris. Резултат учешћа на наведеној радионици је кратки документарни филм „Добринка“ у трајању од 28 минута, који је учесница доставила Центру за развој и унапређивање кинематографије Републике Српске. За ову програмску активност утрошено је 5.028,44 КМ.

Ред. бр.	Програмска активност	Планирано	Утрошено
1.	Едукативне радионице за сценаристе, редитеље, продуценте и глумце	42.800 КМ	41.117,66 КМ
2.	Премијерно приказивање аудио-визуелних дјела домаћих аутора	15.000 КМ	8.611,19 КМ
3.	Развој студентских филмова	12.000 КМ	12.000 КМ
4.	Учешће на међународној радионици Ateliers Varan Paris	5.000 КМ	5.028,44 КМ
	Укупно:	74.800 КМ	66.757,29 КМ

Министарство је у 2021. години расписало Јавни конкурс за суфинансирање пројеката из области кинематографије и њених комплементарних дјелатности. **Јавни конкурс је расписан за суфинансирање организације филмских фестивала.** Јавним конкурсом је суфинансирано шест филмских фестивала, и то: 15. међународни фестивал играног, документарног и кратког филма „Први кадар“, Удружења Продукција „Први кадар“ из Источног Сарајева са 14.000 КМ; 14. међународни фестивал анимираног филма „Бањалука 2021“; Удружења Асоцијација „Феникс арт“ из Бање Луке са 11.000 КМ; Трећи фестивал ауторског филма „Паралеле“, Удружења „Видео кабинет“ из Бање Луке са 8.000 КМ; Девети фестивал медитеранског и европског филма „Требиње 2021“, Удружења „Фестивал медитеранског и европског филма“ из Требиња са 8.000 КМ; „Јахорина филм фестивал 2021“, Удружења грађана „Јахоринафест“ са Пала са 5.000 КМ; Међународни фестивал филма „Ухвати филм БиХ“, Хуманитарне организације „Партнер“ из Бање Луке са 3.000 КМ. Сви фестивали подржани су укупно са 49.000 КМ.

У продукцији Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци реализовани су пројекти: „Кућа има рогове“ Стефана Томића; „Атанасија“ Бошка Крљаша; „Кад јутро сване“ Кармен Обрдаљ; „(FREE) FALL“ Тање Сеизовић; „Фасада“ Андреја Зрнића и „Сотта“ Александра Јурића. У продукцији Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци реализован је пројекат „Точак живота“.

У продукцији Радио-телевизије Републике Српске снимљен је документарни филм „Три боје отаџбине“, редитеља Бранка Лазића. У продукцији Радио-телевизије Републике Српске и Народног позоришта Републике Српске снимљен је документарни филм „90 година игре“, редитеља Бранка Лазића.

У продукцији Завичајног музеја Градишка снимљен је документарни филм „Априлски лет“, редитеља Милана Пилиповића.

У продукцији „Босоноге“ реализован је пројекат „Адвокадо“, редитеља Саше Хајдуковића. У копродукцији „АЕОН“ д. о. о. реализован је пројекат „Primal Hunt“ Барне Неметија. У продукцији „АЕОН“ д. о. о. реализовани су пројекти „Goalwaters“ и „POPs“. У продукцији ДПРС и МЛТ МЕДИА снимљена је документарна серија о менталном здрављу, редитеља Бранка Лазића. У продукцији Удружење грађана „Помозимо дјечи“ реализован је пројекат „Уна и Теа“, аутора Душка Мазалице.

На Академији умјетности Универзитета у Бањој Луци у 2021. години на студијском смјеру Глума дипломирала су три студента, на студијском смјеру Монтажа дипломирао је један студент, на студијском смјеру Режија дипломирала су два студента, на студијском смјеру Драматургија дипломирала су три студента, на студијском смјеру Камера дипломирала су четири студента и на студијском смјеру Анимирани филм дипломирао је један студент.

2.1.8. Осврт на 2022. годину

Програмом рада и Финансијским планом Центра за 2022. годину¹⁸ за програмске активности планирано је 1.667.578 КМ¹⁹, што чини 87,17% од укупног буџета Центра (1.987.780,38 КМ – Буџет Центра за 2022. годину). Јавни конкурси представљају најважнију програмску активност Центра и за њих је у односној години планирано 1.337.578 КМ.

Прије доношења Закона о аудио-визуелним дјелатностима Центар није имао јавна овлаштења за расписивање јавних конкурса за подршку пројектима у области аудио-визуелних дјелатности. Законом су поменути јавна овлаштења пренесена на Центар. Директор Центра је, на основу овлаштења датих законом, донио Правилник о критеријумима и поступку за избор пројеката у аудио-визуелним дјелатностима, који је ступио на снагу 10. септембра 2022. године, чиме су се испуниле све законске претпоставке и процедуре прописане подзаконским актима да Центар распише прве јавне конкурсе који су објављени 12. септембра 2022. године.

Центар је од 1. јула 2022. године почео у потпуности да послује преко властитог жиро рачуна. Након што је Центар почео функционисати на поменути начин, путем директног трансфера, 15. јула 2022. године сачињена је Измјена програма рада и финансијског плана Јавне установе „Центар за развој и унапређење кинематографије Републике Српске“ за 2022. годину. Овом измјеном обухваћен је дио средстава из укупног буџета Центра, која нису била реализована до тренутка преласка Центра на нови начин рада.

У току 2022. године и то у периоду од септембра до краја године расписано је укупно 15 конкурса, на основу којих је Центар подржао суфинансирање 21 пројекта и финансирање 16 пројеката.

У 2022. години Центар је расписао сљедеће категорије јавних конкурса:

- 1) јавни конкурс за финансирање развоја сценарија,
- 2) јавни конкурс за суфинансирање развоја пројекта,
- 3) јавни конкурс за суфинансирање студентских завршних филмова,
- 4) јавни конкурс за суфинансирање мањинске копродукције,
- 5) јавни конкурс за суфинансирање организације филмских фестивала.

Јавни конкурс за финансирање развоја сценарија – у оквиру првих јавних конкурса које је Центар расписао 12. септембра 2022. године отворени су јавни конкурси за финансирање развоја сценарија. С обзиром на то да је Центар почео да ради у пуном

¹⁸ За Центар је 2022. година специфична јер је у току те године, доношењем новог закона, измијењена надлежност Центра у смислу преноса јавних овлаштења, измјене назива и дјелатности установе у Регистру пословних субјеката у Окружном привредном суду и потпуне измјене финансирања Центра и то у смислу да је Центар 1. јула 2022. године пребачен у потпуности на начин финансирања путем директног трансфера и властитог жиро рачуна у односу на ранији начин финансирања, који се одвијао путем Главне књиге трезора. Из наведених разлога, средином 2022. године измијењен је Програм рада и финансијски план Центра за 2022. годину. С обзиром на све наведено, а посебно на чињеницу да су први конкурси расписани у трећем кварталу, из укупног буџета Центра неутрошена средства која су остала у буџету Републике Српске за 2022. годину износила су 567.695 КМ.

¹⁹ За програмске активности, прије преласка Центра на нови начин пословања путем директног трансфера, дозначена су средства на жиро рачун Центра у износу од 215.000 КМ, тако да су укупна средства за програмске активности у 2022. години износила 1.667.578 КМ.

капацитету и пружа подршку пројектима у области аудио-визуелних дјелатности највећи број конкурса у 2022. години расписан је за финансирање развоја сценарија. Ова категорија конкурса је од изузетне важности за развој аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској, као и за његовање културе сјећања и омогућавања будућим генерацијама да што боље упознају историју српског народа. Специфичност ове категорије конкурса је што на овај конкурс могу да се пријаве искључиво физичка лица, као и то да се у оквиру овог конкурса пројекат у потпуности финансира из средстава Центра, за разлику од свих осталих конкурса, на основу којих Центар додјељује средства за суфинансирање пројеката.

У оквиру ове категорије конкурса у 2022. години расписано је седам јавних конкурса за финансирање развоја сценарија. Конкурси за финансирање развоја сценарија расписани су за развој сценарија дугометражног и краткометражног играног филма, игране ТВ серије и дугометражног играног филма на националну тему страдања српског народа у Другом свјетском рату почетком 1942. године на подручју Дракулића у Бањој Луци. На јавни конкурс за финансирање развоја сценарија дугометражног играног филма у 2022. години пријављена су 23 пројеката, а подржано је пет пројеката. На јавни конкурс за финансирање развоја сценарија краткометражног играног филма у 2022. години пријављено је 11 пројеката, а подржано је шест пројеката. На јавни конкурс за финансирање развоја сценарија игране ТВ серије у 2022. години пријављено је десет пројеката, а подржана су два пројеката. На јавни конкурс за финансирање развоја сценарија дугометражног играног филма на националну тему страдања српског народа у Другом свјетском рату почетком 1942. године на подручју Дракулића у Бањој Луци у 2022. години пријављена су четири пројекта, а подржана су три пројекта. На јавним конкурсима за финансирање развоја сценарија у 2022. години пријављено је укупно 48 пројеката, а подржано је 16 пројеката.

Јавни конкурс за суфинансирање развоја пројекта – у оквиру првих јавних конкурса које је Центар расписао 12. септембра 2022. године отворени су јавни конкурси и за суфинансирање развоја пројекта. Ова врста конкурса је намијењена унапређењу пројекта, обезбјеђивању копродукцијске сарадње и додатних извора финансирања и расписује се с циљем подршке носиоцима пројеката да успјешно заврше производњу аудио-визуелног дјела квалитетног садржаја.

У оквиру ове категорије конкурса у 2022. години расписана су четири конкурса за суфинансирање развоја пројекта дугометражног играног и документарног филма, краткометражног играног и документарног филма, игране ТВ серије и краткометражних анимираних филмова. На јавни конкурс за суфинансирање развоја пројекта дугометражног играног и документарног филма у 2022. години пријављена су три пројекта, од којих није било подржаних пројеката. На јавни конкурс за суфинансирање развоја пројекта краткометражног играног и документарног филма у 2022. години пријављен је један пројекат, који је подржан. На јавни конкурс за суфинансирање развоја пројекта игране ТВ серије у 2022. години није било пријављених пројеката. На јавни конкурс за суфинансирање развоја пројекта краткометражног анимираног филма у 2022. години пријављена су два пројекта и оба су подржана. На јавним конкурсима за суфинансирање развоја пројекта у 2022. години пријављено је укупно шест пројеката, а подржана су три пројеката.

Јавни конкурс за суфинансирање студентских завршних филмова – ова категорија конкурса је такође расписана у првом термину, 12. септембра 2022. године и намијењена је за студенте завршне године Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци (студијских програма: продукција, режија, анимација, монтажа и камера). Циљ расписивања ове врсте конкурса је да се студентима пружи прилика да добију финансијска средства да сниме своје завршне филмове или добију средства за фазу постпродукције. Ова врста конкурса је значајна јер су подржани студенти који ће ускоро постати филмски професионалци и сами доприносити развоју и унапређивању аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској.

У оквиру ове категорије конкурса у 2022. години расписан је један јавни конкурс за суфинансирање студентских завршних филмова, на који су пријављена четири пројеката и сви пројекти су подржани.

Јавни конкурс за суфинансирање мањинске копродукције – ова врста конкурса намијењена је за суфинансирање мањинске копродукције дугометражних и краткометражних играних филмова, дугометражних документарних филмова, дугометражних и краткометражних анимираних филмова. Овај конкурс је од изузетног значаја за развој међународне сарадње и промоције аудио-визуелних дјелатности и Републике Српске на међународном нивоу.

У оквиру ове категорије конкурса у 2022. години расписана су два јавна конкурса за суфинансирање мањинске копродукције, од којих је један такође расписан у првом термину, 12. септембра 2022. године. На јавни конкурс за суфинансирање мањинске копродукције у 2022. години пријављено је 18 пројеката, а подржано је десет пројеката²⁰.

Јавни конкурс за суфинансирање организације филмских фестивала – ова категорија конкурса намијењена је за суфинансирање организације филмских фестивала под којима се подразумевају филмске и аудио-визуелне манифестације такмичарског и ревијалног карактера, филмски маркети, сајмови и онлајн платформе које омогућавају повезивање и сарадњу филмских професионалаца и развој аудио-визуелног тржишта. Филмски фестивали имају за циљ умрежавање регионалне и међународне филмске сцене, стога је од великог значаја развијање ове комплементарне дјелатности у Републици Српској. Ова категорија конкурса отвара се за фестивале који се одржавају наредне године у односу на годину за коју се расписује.

У оквиру ове категорије конкурса у 2022. години расписан је један јавни конкурс за суфинансирање организације филмских фестивала, који је такође расписан у првом термину, 12. септембра 2022. године, а на који је пријављено шест пројеката и сви пројекти су подржани²¹.

²⁰ Иако је подржано десет пројеката, за један пројекат није потписан уговор у прописаном року од 15 дана, па се из тог разлога сматра да је подносилац пријаве одустао од пријаве на јавни конкурс, тако да је суфинансирано укупно девет пројеката.

²¹ Иако је подржано шест пројеката, за један пројекат није потписан уговор у прописаном року од 15 дана, па се из тог разлога сматра да је подносилац пријаве одустао од пријаве на јавни конкурс, тако да је суфинансирано укупно пет пројеката.

Табела 1: Структура планираних трошкова за јавне конкурсе у 2022. години		
Бр.	Јавни конкурс за развој сценарија	Укупан износ грантова у КМ
1.	Краткометражни играни филм	15.000 КМ
2.	Дугометражни играни филм	30.000 КМ
3.	Дугометражни играни филм о националној теми страдања српског народа у Другом свјетском рату почетком 1942. године на подручју Дракулића у Бањој Луци	18.000 КМ
4.	Играна ТВ серија	12.000 КМ
Укупно		75.000 КМ
Бр.	Јавни конкурс за развој пројекта	Укупан износ грантова у КМ
1.	Дугометражни играни и документарни филм	0 КМ
2.	Краткометражни играни и документарни филм	11.394,60 КМ
3.	Играна ТВ серија	0 КМ
4.	Краткометражни анимирани филм	28.932 КМ
Укупно		40.326,60 КМ
Бр.	Јавни конкурс за завршне студентске филмове	Укупан износ грантова у КМ
1.	Завршни студентски филм	67.098 КМ
Укупно		67.098 КМ
Бр.	Јавни конкурс за суфинансирање мањинских копродукција	Укупан износ грантова у КМ
1.	Суфинансирање мањ. копродукција	593.436,86 КМ
Укупно		593.436,86 КМ
Бр.	Јавни конкурс за суфинансирање организације филмских фестивала	Укупан износ грантова у КМ
1.	Суфинансирање организације филмских фестивала	67.500 КМ
Укупно		67.500 КМ

Програмске активности које је Центар спроводио у 2022. години поред расписивања конкурса су:

- 1) учешће радника Центра на регионалним и иностраним панелима, фестивалима, радионицама и гостовањима;
- 2) израда дигиталне верзије брошуре за филмске локације (Location guide);
- 3) израда штампане верзије брошуре за филмске локације (Location guide);
- 4) активности у сарадњи са Културним центром Бански двор;
- 5) издаваштво;
- 6) одлазак домаћих филмова на иностране фестивале;
- 7) суфинансирање учешћа на иностраним радионицама, тренинг програмима, пичинг форумима и слично;
- 8) подршка домаћим ауторима;
- 9) годишње чланарине за европске филмске маркете;
- 10) едукативне радионице и тренинг програми за домаће ауторе.

Учешће радника Центра на регионалним и иностраним панелима, фестивалима, радионицама и гостовањима – у оквиру ове програмске активности врши се додатна едукација радника Центра како би се унаприједио рад Центра, али и развој аудио-визуелних дјелатности. Учешће радника Центра на регионалним и иностраним панелима, фестивалима, радионицама, гостовањима и сличним активностима доприноси професионалном усавршавању радника Центра, који ће стечено знање и искуство имплементирати у даљи развој Центра, али и развој аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској. Потреба за додатном едукацијом радника јавља се како би Центар континуирано унапређивао развој аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској.

Израда дигиталне верзије брошуре за филмске локације (Location guide) – циљ ове програмске активности је да се упознају страни, али и домаћи филмски ствараоци са предјелима и локацијама Републике Српске, инфраструктуром, бројем продукцијских кућа, смјештајним капацитетом, климатским условима, важним институцијама и удружењима који се баве аудио-визуелним дјелатностима. Овај тип промоције посједује значајан културни, национални, туристички и индустријски потенцијал. Центар је са креативним тимом израдио дигиталну верзију брошуре за филмске локације, односно мултимедијални онлајн садржај Location guide, који представља проширену верзију штампане брошуре са додатним локацијама и информацијама у вези са снимањем у Републици Српској. Центар је за ову намјену ангажовао стручњаке који су дизајнирали и унаприједили постојећи визуелни идентитет за потребе мултимедијалног онлајн садржаја Location guide, затим изабрали одговарајуће типографије и илустрације у складу са визуелним идентитетом за потребе израде мултимедијалног онлајн садржаја Location guide, како за потребе штампане, тако и за потребе дигиталне брошуре. Поред стручњака за дизајн, додатно је ангажован писац текстова, који је имао задатак да опише сваку локацију на енглеском и српском језику, учини је занимљивом и привлачном домаћим, али и страним филмским ствараоцима.

Израда штампане брошуре за филмске локације (Location guide) – израда штампане брошуре за филмске локације обухвата континуиран процес рада током цијеле године, који је покренут 28. априла 2022. године, а настављен је током 2022. године. У изради брошуре били су ангажовани фотограф, асистент фотографа, дизајнер и писац текстова. За пробну локацију изабрана је Крупа на Врбасу, а затим се приступило фотографисању локација широм Републике Српске. Писац текстова је имао задатак да сваку фотографију адекватно опише и наведе информације о локацији на фотографији, које би биле интересантне и домаћим и страним филмским ствараоцима. Брошура, поред фотографија и текстова, садржи графичка рјешења, илустроване мапе, те остала идејна рјешења. Свој допринос у реализацији штампане брошуре дали су Министарство трговине и туризма Републике Српске и Туристичка организација Републике Српске, тако што су сносили трошкове смјештаја и хране током трајања пројекта.

Активности у сарадњи са Културним центром Бански двор – у оквиру ове пројектне активности, 21. октобра 2021. године потписан је Меморандум о заједничкој сарадњи – Културног центра Бански двор и Аудио-визуелног центра Републике Српске.

Почетак сарадње озваничен је отварањем изложбе филмских плаката „Трагови једног времена“ (плакати из периода 1945–1970) у Банском двору и промоцијом двије књиге: „Писци у биоскопу“, аутора Слободана Шијана и „Приручник за писце сценарија“, аутора Сиде Филда. Свечаном догађају присуствовали су директор Филмског центра Србије и министар просвјете и културе у Влади Републике Српске.

Издаваштво – Центар поред аудио-визуелних дјелатности подржава и комплементарне дјелатности које се односе на издавање књига, часописа и осталих публикација. У оквиру ове програмске активности 1. новембра 2022. године, у Центру је потписан је Меморандум о заједничкој сарадњи – Филмског центра Србије и Аудио-визуелног центра Републике Српске.

У Артгет галерији Културног центра Београд, 21. децембра 2022. године, одржана је промоција књиге „Спаси мачку“, аутора Блејка Снајдера, која представља заједничко издање Центра и Филмског центра Србије. Ова књига је значајна за све филмске ствараоце, а посебно за сценаристе јер је својеврстан водич за стварање структуре једног филмског сценарија.

Одлазак домаћих филмова на иностране фестивале – у оквиру ове програмске активности Центар је у значајној мјери подржао одлазак домаћих филмова на иностране фестивале тако што је сносио дио трошкова за чланове филмских екипа.

Центар је суфинансирао одлазак на Кански филмски фестивал глумице Марије Новаковић из Бијељине, која игра главну улогу у филму „Нисам је стигао вољети“, шпанске редитељке Ане Фернандез де Пако.

У Новом Саду је одржана премијера филма „Либерта: Рађање града“, гдје је у главној улози био глумац из Републике Српске – Златан Видовић.

На Cherry Pop Film Festival-у учествовали су редитељ Бошко Крљаш и глумац Бојан Колопић, са филмом „Атанасија“.

Сарајево филм фестивал у 2022. години посјетили су глумци, продуценти и редитељи из Републике Српске. Центар је учествовао у суфинансирању трошкова боравка на Сарајево филм фестивалу за глумце, продуценте и редитеље из Републике Српске, као и студенте Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци.

На One Take Film Festival-у присуствовала је Катарина Лазих, са филмом „Кораци“, док је Сара Радусиновић учествовала на фестивалу „Филмски фронт“ у Новом Саду. Продуцент Ђорђе Ђирић присуствовао је 28. Фестивалу ауторског филма у Београду.

Суфинансирање учешћа на иностраним и регионалним радионицама, тренинг програмима и пичинг форумима – у оквиру ове програмске активности Центар је суфинансирао одлазак представника Републике Српске у Нови Сад на регионалну филмску радионицу коју је организовао Ateliers Varan Paris, а која је трајала од 13. јула до 4. септембра 2022. године.

Центар је подржао реномирану радионицу документарног филма Ateliers Varan Paris у сарадњи са Домом омладине Београд, Француским институтом у Србији, Градом Нови Сад, Владом Војводине, Филмском агенцијом Сјеверне Македоније и Академијом умјетности Универзитета Нови Сад.

Центар је суфинансирао одлазак Нине Мајкић, архитекте и 3D моделара из Бање Луке на радионици за израду SFX маске, у склопу 20. међународног филмског фестивала краткометражног играног филма „Филмски фронт“. Радионица је одржана од 27. до 30. новембра 2022. године у Културном центру Новог Сада, под менторством Мирослава Лакобрије академског вајара и стручњака за специјалне филмске ефекте.

Подршка домаћим ауторима – у оквиру ове програмске активности Центар је суфинансирао учешће на филмским фестивалима Марка Шипке са филмом „Земља“, Синише Грабежа са филмом „Џепни анђео“ и Стефана Томића са филмом „Очевина“. Селекцију је прошао филм Синише Грабежа „Џепни анђео“ на фестивалима Short to the point (STTP) и 21114 – Film fest у Новом Саду.

Годишње чланарине за европске филмске маркете – у оквиру ове активности Центар се регистровао на познату платформу FilmFreeway. Ова платформа је веома заступљена приликом пријављивања филмова како на домаће тако и на иностране фестивале.

Едукације, стручно усавршавање, радионице и тренинг програми за домаће ауторе – у оквиру ове програмске активности одржана је једна радионица и један мастер-клас.

У организацији Центра, ДАРЕС-а (Друштва анимације у Републици Српској) и Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци, одржана је Едукативна радионица за аниматоре, од 7. до 10. априла 2022. године. Кроз четвородневну радионицу учесници су имали прилику да слушају предавања реномираних стручњака из области анимације: Николе Мајдака и Ане Недељковић (добитнице Кристалног медвједа у Берлину), Војина Васовића (награђиваног филмског и позоришног редитеља и аниматора) и Јелене Ороз, чији је анимиран филм приказан на бројним фестивалима, укључујући Animafest и Annесу. Радионице су отворене предавањима наших домаћих филмских професионалаца – Младена Ђукића, Дејана Мијатовића и Милана Гајића, након чега је услиједио рад у групама и појединачни рад на пројектима. Учесници су, поред корисних предавања, могли да представе своје пројекте у развоју, те о њима дискутују са предавачима, али и осталим учесницима. Овакав вид развоја пројеката се показао ефикасним и значајним. Учесници су, између осталог, имали прилику да гледају неке од најзначајнијих филмова предавача „Rabbitland“ Николе Мајдака и Ане Недељковић, „Писма на крају шуме“ Јелене Ороз и „Био двапут један краљ“ Војина Васовића.

Мастер-клас предавање на тему „Самостални предузетник у аудио-визуелном стваралаштву“ одржан је 21. октобра 2022. године у просторијама Центра. Предавање су одржали Ђорђе Врањеш (продуцент) и Младен Лазић (Министарство привреде и предузетништва Републике Српске). Многобројни присутни имали су прилику да се упознају са законским прописима којима се уређује начин оснивања и пословања самосталног предузетника, као и начин пословања самосталног предузетника који се баве аудио-визуелним дјелатностима.

Табела 2: Структура планираних трошкова за остале програмске активности у 2022. години		
Бр.	Програмска активност	Укупан износ грантова у КМ
1.	Учешће радника Центра на регионалним и иностраним панелима, фестивалима, радионицама и гостовањима	30.787,77 КМ
2.	Израда дигиталне верзије брошуре за филмске локације (Location guide)	2.000 КМ
3.	Израда штампане брошуре за филмске локације (Location guide)	16.146,79 КМ
4.	Активностима у сарадњи са Културним центром Бански двор	11.199,80 КМ
5.	Издаваштво	4.239,59 КМ
6.	Одлазак домаћих филмова на иностране фестивале	6.176,51 КМ
7.	Суфинансирање учешћа на иностраним и регионалним радионицама, тренинг програмима и пичинг форумима	5.312,48 КМ
8.	Подршка домаћим ауторима	415,45 КМ
9.	Годишње чланарине за европске филмске маркете	625,33 КМ
10.	Едукације, стручно усавршавање, радионице и тренинг програми за домаће ауторе	16.860,66 КМ
Укупно		93.764,38 КМ

У продукцији Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци у 2022. години реализовани су пројекти: „Талог“ Бранислава Стошића, „Кораци“ Вука Рађена, „Кад заборавиш јули“ Саре Радусиновић, „Кишни дјечак“ Сандре Марић и „Клица“ Маје Ђетојевић, Милице Ђејић, Тијане Шикман и Дајане Деспот.

У продукцији Радио-телевизије Републике Српске снимљен је документарни филм „Мој Бранко не лаже“, редитеља Бранка Лазића.

У продукцији Козара филма реализовани су пројекти „Српска варош у Градишци“ и „Болница“, редитеља Милана Пилиповића. У продукцији Акваријуса реализован је пројекат „Хотел Балкан“.

На Академији умјетности Универзитета у Бањој Луци у 2022. години на студијском смјеру Глума дипломирало је десет студената, на студијском смјеру Монтажа дипломирао је један студент, на студијском смјеру Режија дипломирала су два студента и на студијском смјеру Продукција дипломирало је шест студената.

2.1.9. Осврт на 2023. годину

Програмом рада и Финансијским планом Центра за 2023. годину за програмске активности планирано је 1.579.185 КМ, што чини 83,54% од укупног буџета Центра (1.890.400 КМ – Буџет Центра за 2023. годину).

Јавни конкурси представљају најважнију програмску активност Центра и за њих је у односној години планирано 1.417.185 КМ. У 2023. години расписивано је укупно 27 конкурса, на основу којих је подржано 58 пројеката.

У 2023. години Центар је расписао сљедеће категорије јавних конкурса:

- 1) јавни конкурс за финансирање развоја сценарија,
- 2) јавни конкурс за суфинансирање развоја пројекта,
- 3) јавни конкурс за суфинансирање производње,
- 4) јавни конкурс за суфинансирање студентских завршних филмова,
- 5) јавни конкурс за суфинансирање мањинске копродукције,
- 6) јавни конкурс за суфинансирање организације филмских фестивала.

Јавни конкурс за финансирање развоја сценарија – ова категорија конкурса се показала као доста успјешна у 2022. години и из тог разлога, а узимајући у обзир и чињеницу да је Центар на основу закључака са одржаних састанака са стручњацима из области аудио-визуелних дјелатности дошао до сазнања да је у области аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској највећи проблем недостатак квалитетног сценарија, Центар је и у 2023. години расписао велики број конкурса за развој сценарија.

У оквиру те категорије конкурса у 2023. години расписано је седам јавних конкурса за финансирање развоја сценарија. Конкурси за финансирање развоја сценарија расписани су за развој сценарија дугометражног и краткометражног играног филма, игране ТВ серије и дугометражног играног филма на националну тему. На јавни конкурс за финансирање развоја сценарија дугометражног играног филма у 2023. години пријављено је 25 пројеката, а подржано је осам пројеката. На јавни конкурс за финансирање развоја сценарија дугометражног играног филма на националну тему у 2023. години пријављен је један пројекат, који није подржан од Центра²². На јавни конкурс за финансирање развоја сценарија краткометражног играног филма у 2023. години пријављено је 11 пројеката, а подржано је седам пројеката. На јавни конкурс за финансирање развоја сценарија игране ТВ серије у 2023. години пријављено је 14 пројеката, а подржано је шест пројеката. На јавним конкурсима за финансирање развоја сценарија у 2023. години пријављен је укупно 51 пројекат, а подржан је 21 пројекат.

²² Јавни конкурс за финансирање развоја сценарија дугометражног играног филма на националну тему расписан је 24. марта 2023. године и био је отворен до 4. октобра 2023. године. У остављеном року од више од шест мјесеци, колико је предметни Јавни конкурс био отворен пријављен је само један пројекат. Пројекат „Дјеца која су појела револуцију“, који је пријављен на Јавни конкурс за финансирање развоја сценарија дугометражног играног филма на националну тему говори о догађајима прије и послје 5. октобра 2000. године у Србији. Комисија је 9. октобра 2023. године разматрала пристиглу пријаву и на основу критеријума за избор пројеката из члана 49. Закона о аудио-визуелним дјелатностима и чл. 3. и 5. Правилника о критеријумима и поступку за избор пројекта у аудио-визуелним дјелатностима. Након што је Комисија извршила процјену и стручно вредновање достављеног пројекта, пријављеном пројекту додијелила је укупно 65,63 бода, а у складу са наведеним одредбама Правилника да би се пројекат предложио за финансирање мора да освоји најмање 71 бод. Комисија је у Обрасцу извјештаја за оцјењивање филмских пројеката по основу критеријума да је пројекат од значаја за Републику Српску у односу на друштвени и историјски контекст од максималних десет бодова пријављеном пројекту додијелила један бод и у свом образложењу навела да предлаже ауторки да не одустаје од идеје и да пројекат поново пријави на јавни конкурс за развој сценарија за дугометражни филм, али не са националном темом. Из искуства од 2022. године када је Центар расписао Јавни конкурс за развој сценарија на националну тему и то Јавни конкурс за финансирање развоја сценарија дугометражног играног филма на националну тему страдања српског народа у Другом свјетском рату почетком 1942. године на подручју Дракулића у Бањој Луци познато је да се на Јавни конкурс на националну тему пријављује мањи број пројеката од осталих врста јавних конкурса које расписује Центар. На Јавни конкурс за финансирање развоја сценарија дугометражног играног филма на националну тему страдања српског народа у Другом свјетском рату почетком 1942. године на подручју Дракулића у Бањој Луци пријављена су четири пројекта, а Центар је финансирао три пројекта у фази развоја сценарија.

Јавни конкурс за суфинансирање развоја пројеката – ова категорија конкурса расписана је за развој пројеката краткометражних и дугометражних играних, анимираних и документарних филмова и играних ТВ серија. Конкурс за развој пројеката је значајан корак за добијање успјешног финалног производа којем Центар тежи, а циљ расписивања ове врсте конкурса је стварање што квалитетнијег садржаја аудио-визуелног дјела.

У оквиру ове категорије конкурса у 2023. години расписано је 11 конкурса за суфинансирање развоја пројекта краткометражних анимираних филмова, краткометражних и дугометражних документарних филмова, краткометражних и дугометражних играних филмова, као и игране ТВ серије. На јавни конкурс за суфинансирање развоја пројекта краткометражног анимираног филма у 2023. години пријављено је седам пројеката, а подржано је пет пројеката. На јавни конкурс за суфинансирање развоја пројекта дугометражног документарног филма у 2023. години пријављено је девет пројеката, а подржано је пет пројеката. На јавни конкурс за суфинансирање развоја пројекта краткометражног документарног филма у 2023. години пријављено је шест пројеката, а подржана су четири пројекта. На јавни конкурс за суфинансирање развоја пројекта дугометражног играног филма у 2023. години пријављено је осам пројеката, а подржано је седам пројеката. На јавни конкурс за суфинансирање развоја пројекта краткометражног играног филма у 2023. години пријављено је десет пројеката, а подржано је седам пројеката. На јавни конкурс за суфинансирање развоја пројекта игране ТВ серије у 2023. години пријављено је пет пројеката, а подржана су три пројекта. На јавним конкурсима за суфинансирање развоја пројекта у 2023. години пријављено је укупно 19 пројеката, а подржано је 11 пројеката.

Јавни конкурс за суфинансирање производње – ова категорија конкурса расписана је први пут 2023. године, а расписани су конкурси за суфинансирање производње дугометражних и краткометражних играних филмова, краткометражних и дугометражних документарних филмова и краткометражних анимираних филмова. На јавни конкурс за суфинансирање производње краткометражног анимираног филма у 2023. години пријављена су три пројеката, а подржана су два пројекта. На јавни конкурс за суфинансирање производње дугометражних играних филмова у 2023. години пријављена су два пројеката, а није подржан ниједан пројекат. На јавни конкурс за суфинансирање производње краткометражних играних филмова у 2023. години пријављен је један пројекат, који је и подржан. На јавни конкурс за суфинансирање производње дугометражног документарног филма у 2023. години пријављено је пет пројеката, а подржана су три пројекта. На јавни конкурс за суфинансирање производње краткометражног документарног филма у 2023. години пријављена су два пројеката, а подржан је један пројекат. На јавним конкурсима за суфинансирање развоја производње у 2023. години пријављено је укупно шест пројеката, а подржана су три пројекта.

Јавни конкурс за суфинансирање студентских завршних филмова – у 2023. години расписан је један јавни конкурс за суфинансирање студентских завршних филмова у другом кварталу године. На јавни конкурс за суфинансирање студентских завршних филмова у 2023. години пријављено је пет пројеката, а подржана су три пројекта.

Јавни конкурс за суфинансирање мањинске копродукције – у 2023. години на овај конкурс пријавило је доста значајних пројеката, па је циљ био да Центар настави да подржава квалитетне пројекте и да Република Српска учествује у квалитетним регионалним и иностраним филмовима. У оквиру ове категорије конкурса у 2023. години расписана су два јавна конкурса за суфинансирање мањинске копродукције. На јавни конкурс за суфинансирање мањинске копродукције у 2023. години пријављена су 23 пројекта, а подржано је шест пројеката.

Јавни конкурс за суфинансирање организације филмских фестивала – у 2023. години расписан је један јавни конкурс за суфинансирање организације филмских фестивала крајем године, на који је пријављено пет пројеката, а подржана су три пројекта.

Табела 3: Структура планираних трошкова за јавне конкурсе у 2023. години		
Бр.	Јавни конкурс за развој сценарија	Укупан износ грантова у КМ
1.	Краткометражни играни филм	23.000 КМ
2.	Дугометражни играни филм	64.000 КМ
3.	Дугометражни играни филм на националну тему	0
4.	Играна ТВ серија	52.000 КМ
Укупно		139.000 КМ
Бр.	Јавни конкурс за развој пројекта	Укупан износ грантова у КМ
1.	Краткометражни играни филм	88.000 КМ
2.	Дугометражни играни филм	268.000 КМ
3.	Играна ТВ серија	80.000 КМ
4.	Краткометражни документарни филм	35.000 КМ
5.	Дугометражни документарни филм	85.000 КМ
6.	Краткометражни анимирани филм	54.000 КМ
Укупно		610.000 КМ
Бр.	Јавни конкурс за завршне студентске филмове	Укупан износ грантова у КМ
1.	Завршни студентски филм	50.000 КМ
Укупно		50.000 КМ
Бр.	Јавни конкурс за суфинансирање мањинских копродукција	Укупан износ грантова у КМ
1.	Суфинансирање мањ. копродукција	80.685 КМ
Укупно		80.685 КМ
Бр.	Јавни конкурс за суфинансирање производње	Укупан износ грантова у КМ
1.	Краткометражни анимирани филм	71.000 КМ
2.	Краткометражни документарни филм	60.000 КМ
3.	Краткометражни играни филм	70.000 КМ
4.	Дугометражни документарни филм	100.000 КМ
Укупно		1.000.000 КМ
Бр.	Јавни конкурс за суфинансирање организације филмских фестивала	Укупан износ грантова у КМ
1.	Суфинансирање организације филмских фестивала	100.000 КМ
Укупно		100.000 КМ

Програмске активности које је Центар спроводио у 2023. години поред конкурса су:

- 1) учешће радника Центра на регионалним и иностраним панелима, фестивалима, радионицама и гостовањима;
- 2) израдама брошура за филмске локације (Location guide);
- 3) активностима у сарадњи са Културним центром Бански двор;
- 4) издаваштво;
- 5) одлазак домаћих филмова на иностране фестивале;
- 6) суфинансирање учешћа на иностраним и регионалним радионицама, тренинг програмима и пичинг форумима;
- 7) подршка домаћим ауторима;
- 8) едукације, стручно усавршавање, радионице и тренинг програми за домаће ауторе.

Учешће радника Центра на регионалним и иностраним панелима, фестивалима, радионицама и гостовањима – ова програмска активност доприноси професионалном усавршавању радника Центра, који ће стечено знање и искуство имплементирати у даљи развој Центра, али и аудио-визуелних дјелатности Републике Српске.

Од филмских фестивала, као најзначајнији, издваја се Берлински филмски фестивал, на којем је представљена Република Српска професионалцима из цијеле Европе и промовисана брошура за филмске локације (Location guide). На 73. Берлинском филмском фестивалу представници Центра присуствовали су Европском филмском маркету.

У Београду је, од 2. до 5. марта 2023. године, одржан „ФЕСТ про“, у оквиру 51. међународног филмског фестивала – ФЕСТ. Циљ активности ФЕСТ про био је стварање платформе за филмску индустрију којом ће се омогућити умрежавање, учење и истраживање нових могућности. На ФЕСТ про, у оквиру панел-дискусије представљен је Центар.

Израда брошуре за филмске локације (Location guide), организација промотивног догађаја „Снимај у Српској!“ и промоција Уредбе о условима и поступку додјеле подстицајних средстава инвеститору који у Републици Српској производи аудио-визуелно дјело – ова програмска активност представља наставак активности које су спровођене у 2022. години, а у оквиру којих се радило на изради дигиталне и штампане брошуре за филмске локације у Републици Српској. Ова програмска активност је од изузетног значаја за имплементацију Уредбе о условима и поступку додјеле подстицајних средстава инвеститору који у Републици Српској производи аудио-визуелно дјело, коју је Влада Републике Српске усвојила у другој половини 2023. године, а која је ступила на снагу 26. октобра 2023. године. Након усвајања наведене Уредбе, а узимајући у обзир велики напредак у развоју аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској од оснивања Центра, препознат је значај развоја аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској за развој и унапређење осталих привредних активности, првенствено туризма. Под високим покровитељством предсједника Републике Српске, Центар је организовао дводневни промотивни догађај „Снимај у Српској!“ на којем је, између осталог, промовисана штампана и дигитална верзија Брошуре за филмске локације Републике Српске под називом „Осјети, доживи, забиљежи“. Центар је израдио и интернет страницу „Снимај у

Српској!“ (www.filminsrpska.com) на којој се налази више од 100 локација за снимање, као и адресар аудио-визуелних стваралаца и продуцентских кућа у Републици Српској. У оквиру догађаја „Снимај у Српској!“ приказан је и промотивни видео „Осјети, доживи, забиљежи“ на којем су снимљене локације за снимање филмова широм Републике Српске. (<https://youtu.be/8kMDC6hxeq4?si=YmwhDBKRR3ngEbgy>). Током догађаја „Снимај у Српској!“ направљен је *aftermovie* догађаја (<https://youtu.be/ia4UxXKF27s?si=CES-2kVADbBb2Uqk>) на којем су присуствовале високе званице како из Републике Српске, тако и из региона. У оквиру догађаја „Снимај у Српској!“ одржане су двије панел-дискусије под називом „Изазови и потенцијали“ и „Incentives у региону – добра пракса“ на којима су, поред осталих, учествовали и директори филмских, односно аудио-визуелних центара из региона, представник Владе Републике Србије, као и домаћи и регионални филмски професионалци.

Активности у сарадњи са Културним центром Бански двор – у сарадњи са Културним центром Бански двор одржане су многобројне активности које се односе на промоцију аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској. У Арт биоскопу Банског двора, 7. фебруара 2023. године одржана је пројекција филма „Џепни анђео“ у режији Синише Грабежа, а 17. фебруара 2023. године одржана је пројекција филма „Земља“, редитеља Марка Шипке. Такође, у Арт биоскопу Банског двора, 22. марта 2023. године одржана је пројекција документарног филма „Мој Бранко не лаже“ у режији Бранка Лазића.

Издаваштво – у оквиру ове програмске активности одржана је промоција књиге „Мало изнад тла“, аутора Срђана Карановића. Филмски центар Србије и Центар су реализовали заједничку публикацију књиге „Мало изнад тла“, аутора Срђана Карановића и књиге „Спаси мачку“, аутора Блејка Снајдера. У склопу обиљежавања друге године постојања Центра приказана су два филма домаћих аутора, и то филм „Мирис пољског цвећа“, сценаристе и редитеља Срђана Карановића и филм „Страхиња Бановић“, сценаристе и редитеља Стефана Арсенијевића, који је на филмском фестивалу у Карловим Варима у Републици Чешкој освојио пет награда, укључујући и гран-при Кристални глобус за најбољи филм.

Одлазак домаћих филмова на иностране фестивале – ова програмска активност је од изузетног значаја за повећање видљивости домаћих аудио-визуелних дјелатности на регионалној и европској филмској мапи. У оквиру ове програмске активности подржан је одлазак чланова филмске екипе „Гугуто мемето“, редитеља Бранислава Стошића, студента завршне године Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци, на Филмски фестивал у Херцег Новом, гдје је освојио награду за најбољи студентски филм „Златна мимоза“. Сви завршни студентски филмови, поред пројекције у Бањој Луци, имали су пројекцију и у Републици Србији у оквиру манифестације „Дани Српске у Србији“ у Београду.

Суфинансирање учешћа на иностраним и регионалним радионицама, тренинг програмима и пичинг форумима – у оквиру ове програмске активности Центар је суфинансирао одлазак домаћих филмова на иностране фестивале тако што је сносио дио трошкова за чланове филмских екипа.

Центар је суфинансирао одлазак студената Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци на ФЕСТ у Београд.

Центар је пружио подршку домаћим ауторима тако што је финансирао трошкове партиципације за учешће на филмским фестивалима. Сарајево филм фестивал су посјетили глумци, продуценти и редитељи из Републике Српске, а Центар је учествовао у суфинансирању трошкова за студенте Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци. У селекцији БХ Студентски филм 2023. године приказивани су завршни студентски филмови студената Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци, а трошкове одласка и смјештаја чланова филмских екипа је финансирао Центар.

Подршка домаћим ауторима – у оквиру ове програмске активности Центар је финансирао котизацију за учешће на филмским фестивалима за студентски завршни филм „Гугуто мемето“, редитеља Бранислава Стошића и продуцента Ђорђа Ђирића.

Пројекција дипломских филмова студената Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци које је подржао Центар одржана је 29. јуна 2023. године у Бањој Луци. Премијерно су приказани филмови: „Кад заборавиш јули“, „Дом културе“, „Гугуто Мемето“ и „Очевина“.

Едукације, стручно усавршавање, радионице и тренинг програми за домаће ауторе – у оквиру ове програмске активности одржано је пет радионица, љетна школа филма, један мастер-клас, и то: радионица за усавршавање конкурсних пријава за документарне пројекте, у сарадњи са ДокСрбија, радионица Writers Room са Бобаном Јевтићем, радионица за упознавање са програмом Креативна Европа, сектор Медиа и писање приједлога ЕУ пројеката, радионица за унапређење пријава за конкурс за суфинансирање комплементарних дјелатности, мастер-клас на тему „О структури филмског сценарија“ Ђорђа Милосављевића.

У Центру је 10. и 11. фебруара 2023. године одржана дводневна радионица за усавршавање конкурсних пријава за документарне пројекте, у сарадњи са ДокСрбија. Првог дана радионице, редитељ Борис Митић одржао је предавање „Све о конкурсима за документарце“, на којем су учесници имали прилику да анализирају све сегменте домаћих и страних конкурсних пријава. Другог дана радионице су ментори Ива Племић Дивјак, Милош Шкундрић и Борис Митић одржали појединачне сесије са 13 пријављених учесника, на којима су им, уз адекватне примјере и савјете, помогли у развоју идеја. Радионица је првенствено била намијењена документаристима који планирају да се са својим пројектима у фази развоја пријаве на нови циклус конкурса Центра.

У просторијама Центра, од 16. до 19. јуна 2023. године, одржана је радионица Writers Room, коју је водио српски сценариста и драматург Бобан Јевтић. Циљ радионице је да се аутори на овај начин увезују, размјењују идеје, успостављају и јачају сарадничке односе како би у будућности могли заједно да изнесу неки пројекат. Writers Room је метод који је веома актуелан и подразумијева заједнички рад више аутора на разради једне идеје са циљем да се добије најбољи могући сценарио за серију. Иста радионица је одржана почетком године, која је показала да ауторима одговара такав начин рада, јер је веома креативан, инспиративан и ефикасан.

У Центру је од 27. до 29. октобра 2023. године одржана обука за припрему пројектних приједлога за потпрограм МЕДИА програма Креативна Европа, коју су водили експерти из Берлина (EUFRAK – EuroConsults Berlin GmbH) са вишегодишњим искуством из области припреме и имплементације ЕУ пројеката – Mirjana Klapprodt, Malte Götte, Leon Senner и Michael Seidler. Полазници обуке који су запослени у аудио-визуелној индустрији имали су прилику да се детаљно упознају са правилима аплицирања за потпрограм МЕДИА програма Креативна Европа. Експерти у овој области упознали су их са генералним смјерницама за писање приједлога пројеката, потребном документацијом за пријаве, ЕУ стандардима у писању пројеката, а под менторством стручњака полазници су имали прилику да развију и припреме властите пројекте за потпрограм МЕДИА програма Креативна Европа.

У просторијама Центра, 4. и 5. децембра 2023. године, одржана је радионица за организаторе филмских манифестација у Републици Српској у сарадњи са Инкубатором мултимедијалне уметности и креативне индустрије „Резон“ из Новог Сада. Искусни продуценти Миланка Гвоић и Никола Спасић, који су оснивачи Инкубатора „Резон“ из Новог Сада, подијелили су са присутнима своја вишегодишња искуства са филмских фестивала и упутили их како да боље припреме своје пројектне пријаве на јавни конкурс Центра за суфинансирање организације филмских фестивала. Учесницима су предочени различити филмски фестивалски концепти, као и могућности за међуфестивалске сарадње, те начини да се изнађу додатна средства за финансирање фестивала. Указано је на важност промоције, посебно из аспекта привлачења публике и спонзора.

Љетна школа филма, коју је организовао Центар у сарадњи са Академијом умјетности Универзитета у Бањој Луци и Студијом глуме „Јазавац“, одржана је од 7. до 27. августа 2023. године у просторијама Градског позоришта „Јазавац“. Двадесет и два полазника школе започела су десетодневну теоријску и практичну обуку предавањем Ђорђа Врањеша, асистента на катедри за продукцију Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци. Предавачи на Љетној школи филма били су професори Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци, и то: Драгана Пурковић Мацан, професор на предмету Сценографија и костимографија; Драшко Гајић, професор на предмету Камера; Зоран Пилиповић, асистент на предмету Камера; као и најстручнији кадар на предмету Звук и монтажа, Игор Сузић и Александар Јурић. Признати умјетник Никола Коља Пејаковић одржао је предавање младим полазницима на тему разраде сценарија, а редитељ Владимир Тагић из Београда је предавач на предмету Режија. Асистенти менторима су продуцент Ђорђе Ђирић, драматург Александар Васиљевић и режисер Стефан Томић. По завршетку Љетне школе филма уприличена је свечана премијера филмова насталих у оквиру ове школе.

Српски сценариста и редитељ Ђорђе Милосављевић, професор на Факултету драмских уметности у Београду, одржао је 27. септембра 2023. године мастер-клас на тему „О структури филмског сценарија“ за око 30 домаћих аутора у просторијама Центра. Мастер-класом је почела тродневна сценаристичка радионица у организацији Центра, којој су присуствовали домаћи аутори заинтересовани за унапређење својих сценаристичких

знања, а сви пријављени су имали прилику да кроз консултације један на један раде на разради својих идеја са сценаристом Ђорђе Милосављевићем.

Табела 4: Структура планираних трошкова за остале програмске активности у 2023. години		
Бр.	Програмска активност	Укупан износ грантова у КМ
1.	Учешће радника Центра на регионалним и иностраним панелима, фестивалима, радионицама и гостовањима	16.699,68 КМ
2.	Израда брошура за филмске локације (Location guide)	52.070,08 КМ
3.	Активностима у сарадњи са Културним центром Бански двор	0 КМ
4.	Издаваштво	7.314,30 КМ
5.	Одлазак домаћих филмова на иностране фестивале	799,50 КМ
6.	Суфинансирање учешћа на иностраним и регионалним радионицама, тренинг програмима и пичинг форумима	11.425,63 КМ
7.	Подршка домаћим ауторима	668,43 КМ
8.	Едукације, стручно усавршавање, радионице и тренинг програми за домаће ауторе	58.787,57 КМ
Укупно		147.765,19 КМ

У продукцији Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци реализован је пројекат „BAGGIO“. У продукцији Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци и ФЕФИ с. п. Стефан Томић реализован је пројекат „Очевина“, редитеља Стефана Томића. У продукцији Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци и „Neoart“ Ђорђе Ђирић с. п. реализован је пројекат „Гугуто Мемето“, редитеља Бранислава Стошића. У продукцији Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци реализован је пројекат „Дом културе“ Вука Пијетловића.

У продукцији Радио-телевизије Републике Српске снимљен је документарни филм „Живот је маскенбал“, редитеља Бранка Лазића.

У 2023. години у продукцији „AEON“ д. о. о. реализован је пројекат „Шапач“, аутора Младена Ђукића.

На Академији умјетности Универзитета у Бањој Луци у 2023. године на студијском смјеру Глума дипломирао су три студента, на студијском смјеру Режија дипломирао је један студент, на студијском смјеру Камера дипломирао је један студент, на студијском смјеру Продукција дипломирао је један студент и на студијском смјеру Анимирани филм дипломирао је један студент.

2.1.10. Осврт на 2024. годину

Програмом рада и Финансијским планом Центра за 2024. годину за програмске активности планирано је 2.324.600 КМ, што чини 88,07% од укупног буџета Центра (2.639.600 КМ – Буџет Центра за 2024. годину).

Јавни конкурси представљају најважнију програмску активност Центра и за њих је у односној години планирано 2.249.100 КМ.

У 2024. години Центар је расписао следеће категорије јавних конкурса:

- 1) јавни конкурс за финансирање развоја сценарија,
- 2) јавни конкурс за суфинансирање развоја пројекта,
- 3) јавни конкурс за суфинансирање производње,
- 4) јавни конкурс за суфинансирање студентских завршних филмова,
- 5) јавни конкурс за суфинансирање мањинске копродукције,
- 6) јавни конкурс за суфинансирање организације филмских фестивала.

Јавни конкурс за финансирање развоја сценарија – у 2024. години расписана су три конкурса за финансирање развоја сценарија. Конкурси за финансирање развоја сценарија расписани су за развој сценарија дугометражног играног филма, дугометражног играног филма на националну тему и игране ТВ серије. На јавни конкурс за финансирање развоја сценарија дугометражног играног филма у 2024. години пријављено је 14 пројеката, а подржано је пет пројеката. На јавни конкурс за финансирање развоја сценарија дугометражног играног филма на националну тему у 2024. години пријављена су три пројекта, а подржан је један пројекат. На јавни конкурс за финансирање развоја сценарија игране ТВ серије у 2024. години пријављено је пет пројеката, а подржана су два пројекта. На јавним конкурсима за финансирање развоја сценарија у 2024. години пријављена су укупно 22 пројекта, а подржано је осам пројеката.

Јавни конкурс за суфинансирање развоја пројекта – у оквиру ове категорије конкурса у 2024. години расписани су конкурси за суфинансирање развоја пројекта дугометражних и краткометражних документарних филмова, дугометражног играног филма на националну тему страдања српског народа у Другом свјетском рату почетком 1942. године на подручју Дракулића у Бањој Луци, дугометражних и краткометражних играних филмова, краткометражних анимираних филмова и игране ТВ серије.

На јавни конкурс за суфинансирање развоја пројекта дугометражног документарног филма у 2024. години пријављено је 13 пројеката, а подржано је девет пројекта. На јавни конкурс за суфинансирање развоја пројекта краткометражног документарног филма у 2024. години пријављен је један пројекат, а који је и подржан. На јавни конкурс за суфинансирање развоја пројекта дугометражног играног филма на националну тему страдања српског народа у Другом свјетском рату почетком 1942. године на подручју Дракулића у Бањој Луци у 2024. години пријављена су три пројеката, а подржан је један пројекат. На јавни конкурс за суфинансирање развоја пројекта дугометражног играног филма у 2024. години пријављен је један пројекат, који је и подржан. На јавни конкурс за суфинансирање развоја пројекта краткометражног играног филма у 2024. години пријављена су четири пројекта, а подржана су два пројекта. На јавни конкурс за суфинансирање развоја пројекта краткометражног анимираног филма у 2024. години пријављена су два пројекта, а подржана су оба пројекта. На јавни конкурс за суфинансирање развоја пројекта игране ТВ серије у 2024. години пријављена су два пројекта, а до краја односне године процедура јавне конкуренције није завршена. На јавним конкурсима за суфинансирање развоја пројекта у 2024. години пријављена су укупно 24 пројекта, а подржано је 16 пројеката.

Јавни конкурс за суфинансирање производње – ова врста конкурса расписује се у циљу реализације, односно производње што квалитетнијих аудио-визуелних дјела, како на умјетничком, тако и на продукцијском нивоу.

У оквиру ове категорије конкурса у 2024. години расписани су конкурси за суфинансирање производње дугометражних и краткометражних играних филмова, краткометражних и дугометражних документарних филмова и краткометражних анимираних филмова. На јавни конкурс за суфинансирање производње дугометражног играног филма у 2024. години пријављена су три пројекта, а подржана су сва три пројекта. На јавни конкурс за суфинансирање производње краткометражног играног филма у 2024. години пријављена су четири пројекта, а подржана су сва четири пројекта. На јавни конкурс за суфинансирање производње дугометражног документарног филма у 2024. години пријављено је шест пројекта, а подржана су три пројекта. На јавни конкурс за суфинансирање производње краткометражног документарног филма у 2024. години пријављена су два пројекта, а није подржан ниједан пројекат. На јавни конкурс за суфинансирање производње краткометражног анимираног филма у 2024. години пријављена су три пројекта, а подржана су сва три пројекта. На јавним конкурсима за суфинансирање производње у 2024. години пријављено је укупно 18 пројекта, а подржано је 13 пројекта.

Јавни конкурс за суфинансирање студентских завршних филмова – у оквиру ове категорије конкурса у 2024. години расписан је један јавни конкурс за суфинансирање студентских завршних филмова.

На јавни конкурс за суфинансирање производње студентског завршног филма у 2024. години пријављено је пет пројекта, а подржана су три пројекта.

Јавни конкурс за суфинансирање мањинске копродукције – ова категорија конкурса је од изузетног значаја за развој међународне сарадње у области аудио-визуелних дјелатности као и промоције Републике Српске на међународном нивоу. Такође, мањинске копродукције су одлична прилика за Центар да се позиционира на регионалној и европској филмској мапи и представи се осталим кинематографијама. У 2024. години расписан је један јавни конкурс за суфинансирање мањинске копродукције, на који је пријављено 16 пројекта, а до краја односне године процедура јавне конкуренције није завршена.

Јавни конкурс за суфинансирање организације филмских фестивала – ова категорија конкурса расписује се с циљем финансијске подршке комплементарним дјелатностима, односно суфинансирање филмских и аудио-визуелних манифестација, такмичарског и ревијалног карактера, филмски маркети, сајмови и онлајн платформе које омогућавају повезивање и сарадњу филмских професионалаца и развој аудио-визуелног тржишта. Такође, суфинансирају се пројекти који се односе на развој филмске индустрије и аудио-визуелног тржишта у Републици Српској (организација радионица у склопу фестивала, предавања, консултација и сл.) и културно-образовни програми којима се чине доступним кинематографска и аудио-визуелна култура и на врхунски начин популарише аудио-визуелна умјетност. Циљ филмских фестивала је умрежавање регионалне и међународне филмске сцене, стога је од великог значаја развијање ове комплементарне

дјелатности у Републици Српској. У 2024. години расписан је један јавни конкурс за суфинансирање организације филмских фестивала у 2025. години на који је пријављено пет пројеката, а до краја односне године процедура јавне конкуренције није завршена.

Табела 5: Структура планираних трошкова за јавне конкурсе у 2024. години		
Бр.	Јавни конкурс за развој сценарија	Укупан износ грантова у КМ
1.	Дугометражни играни филм	8.000 КМ
2.	Играна ТВ серија	9.500 КМ
3.	Дугометражни играни филм на националну тему	8.000 КМ
Укупно		25.500 КМ
Бр.	Јавни конкурс за развој пројекта	Укупан износ грантова у КМ
1.	Краткометражни играни филм	10.000 КМ
2.	Дугометражни играни филм	50.000 КМ
3.	Играна ТВ серија	20.000 КМ
4.	Краткометражни документарни филм	10.000 КМ
5.	Дугометражни документарни филм	50.000 КМ
6.	Краткометражни анимирани филм	20.000 КМ
7.	Дугометражни играни филм на националну тему	50.000 КМ
Укупно		210.000 КМ
Бр.	Јавни конкурс за завршне студентске филмове	Укупан износ грантова у КМ
1.	Завршни студентски филм	50.205 КМ
Укупно		50.205 КМ
Бр.	Јавни конкурс за суфинансирање мањинских копродукција	Укупан износ грантова у КМ
1.	Суфинансирање мањ. копродукција	280.000 КМ
Укупно		280.000 КМ
Бр.	Јавни конкурс за суфинансирање производње	Укупан износ грантова у КМ
1.	Краткометражни анимирани филм	70.000 КМ
2.	Краткометражни документарни филм	20.000 КМ
3.	Краткометражни играни филм	200.000 КМ
4.	Дугометражни документарни филм	135.000 КМ
5.	Дугометражни играни филм	837.795 КМ
Укупно		1.262.795 КМ
Бр.	Јавни конкурс за суфинансирање организације филмских фестивала	Укупан износ грантова у КМ
1.	Суфинансирање организације филмских фестивала	100.000 КМ
Укупно		100.000 КМ

Програмске активности које је Центар проводио у 2024. години поред конкурса су:

- 1) учешће радника Центра на регионалним и иностраним панелима, фестивалима, радионицама и гостовањима;
- 2) суфинансирање учешћа на иностраним и регионалним радионицама, тренинг програмима и пичинг форумима;

3) едукације, стручно усавршавање, радионице и тренинг програми за домаће ауторе.

Учешће радника Центра на регионалним и иностраним панелима, фестивалима, радионицама и гостовањима – у оквиру ове програмске активности радници Центра учествовали су на панелима, радионицама, фестивалима, гостовањима и сличним активностима. Спровођење ове програмске активности допринијело је професионалном усавршавању стручног кадра, који је стечено знање и искуство имплементирао у даљи развој Центра, али и аудио-визуелних дјелатности и Републици Српској. Ова програмска активност спроводи се са циљем унапређења интеграција филмског сектора Републике Српске у европске токове.

У Београду је од 28. фебруара до 2. марта 2024. године одржан ФЕСТ про у оквиру 52. међународног филмског фестивала – ФЕСТ. Запослени и корисници Центра, као и студенти Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци присуствовали су програмима ФЕСТ про попут панела, предавања, састанака и радионица са међународним и домаћим филмским професионалцима.

Представници Центра учествовали су на отварању 12. фестивала европског и медитеранског филма „Требиње филм фестивал“ у Требињу. У оквиру Фестивала приказан је краткометражни филм „Кад заборавиш јули“, који је суфинансирао Центар.

У Источном Сарајеву од 25. до 30. новембра 2024. године одржан је 18. међународни филмски фестивал „Први кадар“ на којем су присуствовали представници Центра и чију је организацију финансирао Центар. „Први кадар“ је престижна културна манифестација и пружа простор за учење, умрежавање и развијање нових пројеката.

Суфинансирање учешћа на иностраним и регионалним радионицама, тренинг програмима и пичинг форумима – ова програмска активност омогућава унапређење и професионални развој појединца, али и конкретног аудио-визуелног пројекта у свим фазама. Самим учешћем домаћих аутора добија се на квалитету и професионалној надоградњи домаћег кадра. Суфинансирање пројеката у оквиру ове програмске активности Центра спроводи се по процедурама прописаним Упутством о суфинансирању учешћа на иностраним и регионалним радионицама, тренинг програмима, пичинг форумима и сличним активностима којим је прописан поступак суфинансирања учешћа домаћих филмских радника на иностраним и регионалним радионицама, тренинг програмима, пичинг форумима и сличним активностима у складу са важећим програмом рада и финансијским планом Центра.

Центар је у значајној мјери подржао одлазак домаћих филмова на иностране фестивале тако што је сносио дио трошкова за чланове филмских екипа. На 52. међународном филмском фестивалу – ФЕСТ у Београду присуствовало је 25 студената Академије умјетности.

На 34. издању Свјетског фестивала анимираног филма – „Анимафест Загреб“ присуствовало је 13 студената Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци. Анимафест је други најстарији фестивал анимације.

На 30. Сарајево филм фестивалу присуствовала су два студента Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци, док је на 37. Херцег Нови филм фестивалу и на HI-FI

филмском фестивалу Скопље присуствовао по један студент Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци.

Аутори и продуценти филма „Balcana presenta“ успјешно су представили пројекат у оквиру програма „New visions coproduction market“ на Међународном фестивалу документарног филма Јихлава у Чешкој.

Студенткиња Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци, Леа Тошић је учествовала на „Passaggi d' Autore – Interessi Mediterranei“ у Италији, гдје је њен филм на којем је радила као сценариста и редитељ „Занзибар 4к колоризовано“ био приказан.

Едукације, стручно усавршавање, радионице и тренинг програми за домаће ауторе – ова програмска активност спроводи се с циљем додатног унапређења аудио-визуелних дјелатности и то на начин да се стручно усавршавају филмски ствараоци у Републици Српској првенствено редитељи, продуценти, сниматељи, монтажери, аниматори и глумци. Едукације се спроводе ради усвајања нових знања и вјештина филмских професионалаца како у области њихове струке, тако и са упознавањем рада Центра, важећих прописа у Републици Српској које примјењује Центар, као и свих осталих пореских прописа и релевантних међународних докумената. Поред наведеног, Центар је радио и на промоцији и развоју домаћих фестивала. Центар је организовао радионице током цијеле године у самосталној организацији.

У Центру је 23. марта 2024. године професор Борис Митић одржао стручне консултације из области документарног филма. Консултације су намијењене за кориснике који имају пројекат у фази развоја/производње, те кориснике који планирају да конкуришу у наредном периоду.

Први VISUALFUSE курс одржан је од 23. марта до 15. маја 2024. године, који је окупио десет полазника који су у току осам седмица савладали основне алате, теорију и начин размишљања VFX артисте. Учешће полазника на курсу суфинансирао је Центар у сарадњи са LMC студијем и уз подршку Друштва анимације у Републици Српској – ДАРЕС. Предавање је одржао Давид Гатарих из LMC студија, који већ годинама сарађује у области VFX-а и анимације на домаћем и међународном тржишту са реномираним продукцијама као што су Paramount Pictures, Lionsgate и Netflix. Циљ курса је био да полазници стекну одговарајуће вјештине и знања којима се могу квалификовати за разноврсне послове у филмској и телевизијској индустрији, маркетингу, видео-играма, дизајну и другим сродним областима. Курс „Увод у VFX“ намијењен је полазницима који имају основно предзнање из визуелних дјелатности, било да је то бављење сродним дјелатностима професионално.

У склопу обиљежавања треће године од оснивања, Центар је организовао дводневни догађај под називом „Кроз објектив дебитанта“. Догађаји током априла 2024. године били су фокусирани на дебитанте. Кроз разговоре са оствареним и признатим ауторима и продуцентима присутни су имали прилику да сазнају о тренуцима иза сцене, на какве препреке могу наићи, како их превазићи, како доћи до финансијера, на које све начине се могу унаприједити пројекти. Разговор са Игором Турчиновићем и Драганом Јеличићем са платформе „Аpollon“, као и са сценаристом и глумцем Рокком Радишом одржан је 26. априла 2024, а након тога слиједило је приказивање филма „Мој јутарњи смех“ последице којег је одржан разговор са продуцентом Милошем Пушићем и редитељем

и сценаристом Марком Ђорђевићем. Домаћи умјетници Јелена Медич и Марко Шипка, 27. априла 2024. подијелили су своје искуство послје којих су своје искуство подијелили аниматори из Републике Српске који се тренутно налазе у фази развоја или производње анимираног филма. За крај је организован разговор са креаторима филма „Усековање“, редитељем Синишом Цветићем, сценаристом Давидом Јаковљевићем и продуцентом Зораном Јанковићем.

Центар је у сарадњи са Академијом умјетности Универзитета у Бањој Луци, 24. априла 2024. године организовао консултације које је водио проф. др Ђорђе Милосављевић са Факултета драмских уметности Београд, те проф. Марио Ђулум и виши асистент Милан Гајић са свим заинтересованим кандидатима за упис на мастер-студије на смјеру Драматургија Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци.

Аутори који су планирали да конкуришу на јавне конкурсе Центра имали су могућност одржавања консултација са сценаристом Борисом Гргуровићем, како би им помогао да припреме своје пројектне идеје у складу са пропозицијама конкурса. Услуге консултација су се могле искористити током цијеле 2024. године и одвијале су се преко онлајн-платформи, а укупно је било седам полазника.

У организацији Центра, 18. јуна 2024. организован је мастер-клас на тему „Стварање музике за филм и ТВ“ кроз презентацију композитора и пијанисте Хајрудина Харија Мухића. Мастер клас је намијењен продуцентима, режисерима, монтажерима и композиторима, а обрађује процес стварања оригиналне музике за филм и ТВ, начине и праксу рада са филмским композитором, те уводи музичке умјетнике у алате и технике компоновања музике за филм. Мастер-клас је подијељен у два сегмента: прво предавање је намијењено продуцентима, режисерима, монтажерима и композиторима, док је друго предавање намијењено само композиторима. Главна тема су алати и знања неопходна за стварање музике за филм, као и могућности и прилике за развој каријере. Полазници су прошли кроз: процес стварања оригиналне музике за филм и ТВ, начине и праксу рада са филмским композитором, алате и технике компоновања музике за филм, те могућности и прилике за развој каријере. Мастер-класу је присуствовало 20 полазника.

Од 19. до 29. августа 2024. године одржана је друга по реду Љетна школа филма коју је организовао Центар у сарадњи са Академијом умјетности Универзитета у Бањој Луци. Двадесет пет полазника Љетне школе филма учествовало је у десетодневној теоријској и практичној обуци о филмској умјетности коју су им предавали професори Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци. Резултат радионице Љетна школа филма су три кратка филма која чине омнибус под називом „Тајна“ и који су резултат интензивног рада и креативне енергије полазника и тима Љетне школе филма. Овакав тип радионица даље подстиче раст и развој индустрије кинематографије у Републици Српској.

Презентација актуелних позива програма Креативна Европа и подизање капацитета апликаната за припрему пројеката била је тема радионице одржане 6. новембра 2024. године у просторијама Центра. Радионицу су организовали Центар и Министарство просвјете и културе у сарадњи са Министарством за европске интеграције и међународну сарадњу и Деском Креативна Европа, који дјелује у оквиру Министарства цивилних послова БиХ.

Догађај „Све што треба знати о кастингу“ у сарадњи са Оријаном Кунчић, а у организацији Центра одржан је од 6. до 8. децембра 2024. године у Студентском културном центру. Мастер-клас са Оријаном Кунчић одржан је 6. децембра 2024. године, а био је намијењен студентима глуме, продукције и режије, као и професионалним глумцима, продуцентима и редитељима с циљем што темељнијег упознавања са процесом кастинга. Радионица намијењена искључиво глумцима (студентима и професионалцима) одржана је 7. и 8. децембра, гдје су уз вођство Оријане Кунчић кроз конкретне сцене и задатке полазници имали прилику да практично примијене стечена знања. Радионицу су похађала 22 полазника.

Бр.	Програмска активност	Укупан износ грантова у КМ
1.	Учешће радника Центра на регионалним и иностраним панелима, фестивалима, радионицама и гостовањима	17.000 КМ
2.	Суфинансирање учешћа на иностраним и регионалним радионицама, тренинг програмима и пичинг форумима	11.000 КМ
3.	Едукације, стручно усавршавање, радионице и тренинг програми за домаће ауторе	42.000 КМ
Укупно		70.000 КМ

У продукцији Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци у 2024. години реализовани су сљедећи пројекти: „Пресинг“ Милице Вујасин, „Занзитар 4К колоризовано“ Лее Тошић, „Рођење“ Вука Поповића, „Дуг“ Давида Шипке, „Изгнаници“ Инге Кукобат и „Малено“ Вука Поповића. У продукцији „Studio Dashak“ и Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци реализован је пројекат „Циклус“ Сање Рачић.

У продукцији Дидаскалија реализован је пројекат „Херкул“. У продукцији „Босоноге“ реализован је пројекат „Кожа“, редитеља Саше Хајдуковића. У продукцији „Studi Spotless“ снимљен је краткометражни играни филм „Херкул“, редитеља Марка Дукића. У продукцији „АЕОН“ д. о. о. реализован је пројекат „Снима се“, аутора Федора Марића. У продукцији „Будни“ реализован је пројекат „Своја сенка“ (Shadow self), редитељке Јелене Медић. У продукцији „Кадар иде 169“ Драшко Гајић с. п. реализован је пројекат „Како сам провела распуст?“, редитељке Милице Вујасин. У продукцији „АЕОН“ д. о. о. реализован је пројекат „Жива“, ауторке Тамаре Максимовић и пројекат „Трол Митар“, редитеља Младена Ђукића. У продукцији „Арт сцена“ реализован је пројекат „На ивици“, ауторке Марије Калабић. У продукцији „Козара филма“ и „Козара медиа“ реализовани су пројекти „Кова“ и „1657 дана у рату“, редитеља Милана Пилиповића.

На Академији умјетности Универзитета у Бањој Луци у 2024. године на студијском смјеру Глума дипломирала су три студента, на студијском смјеру Камера дипломирала су три студента, на студијском смјеру Монтажа дипломирао је један студент, на студијском смјеру Драматургија дипломирао је један студент, на студијском смјеру Продукција дипломирао је један студент и на студијском смјеру Анимирани филм дипломирао је један студент.

2.2. SWOT АНАЛИЗА

SWOT анализа представља повезницу између садашњег стања, које је утврђено ситуационом анализом, и жељеног будућег стања које се дефинише циљевима, приоритетима и мјерама за развој у дефинисаном стратешком периоду. Она представља својеврсну синтезу налаза квантитативне и квалитативне анализе којом се омогућава прелаз на дефинисање подручја стратешке интервенције за наредни спроведбени период, односно дефинисање приступа којим би се искористиле постојеће снаге и прилике које се јављају у окружењу, а слабости и пријетње у потпуности отклониле или свеле на најмању могућу мјеру. На овакав начин добијамо информације важне за усклађивање онога чиме се располаже у систему аудио-визуелних дјелатности и онога чему се тежи у планираном периоду развоја.

У складу са Уредбом SWOT анализа није обавезни дио ситуационе анализе стратешке платформе, али ће бити израђена с циљем што прецизнијег дефинисања стратешких фокуса развоја. У вези са наведеним, након израде ситуационе анализе у оквиру стратешке платформе биће израђена SWOT анализа. Израдом SWOT анализе идентификоваће се кључне снаге и прилике као позитивни фактори утицаја на унапређење степена развоја аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској, као и слабости и пријетње које представљају ограничавајући фактор будућег развоја у области аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској.

Сви наведени елементи SWOT анализе, како у оквиру идентификованих снага и слабости, тако и у оквиру идентификованих прилика и пријетњи имају своје упориште у налазима ситуационе анализе Стратегије.

У оквиру израде SWOT анализе посебно ће се водити рачуна да се укаже разлика између прилика и пријетњи, као и снага и слабости јер обје појаве не могу имати исто значење.

На основу припремљене SWOT анализе вршиће се даљи аналитички поступак на начин да ће се одредити даљи стратешки правци развоја у области аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској.

У наставку је SWOT анализа.

Табела 7: SWOT анализа

Снаге	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> ○ Оснивање ЈУ Аудио-визуелни Центар Републике Српске ○ Школовани аудио-визуелни умјетници ○ Разноврсност филмских тема, посебно оних који се ослањају на неиспричано и непоказано културно и материјално наслеђе српског и осталих народа у Републици Српској ○ Досад неискориштене локације на територији Републике Српске за снимање аудио-визуелних дјела ○ Ниже цијене робе и услуга у Републици Српској у односу на исте у земљама региона што генерално поразумијева ниске трошкове продукције ○ Усвајање Уредбе о условима и поступку додјеле подстицаја средстава инвеститору који у Републици Српској производи аудио-визуелно дјело ○ Повељна пореска политика у апсолутним износима пореских намета 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Недовољна препознатљивост Републике Српске и филмских локација у региону и свијету, као и недовољна препознатљивост домаћих аудио-визуелних умјетника ○ Недостатак филмских студија, студијских капацитета за снимање филмова ○ Ограничени технички ресурси ○ Ограничени кадровски ресурси и недостатак обучених стручњака за конкретне дјелатности, неопходних за развој аудио-визуелних дјелатности ○ Недостатак финансијских средстава за подршку и развој аудио-визуелних дјелатности ○ Неспровођење одредаба Уредбе о условима и поступку додјеле подстицаја средстава инвеститору који у Републици Српској производи аудио-визуелно дјело, нарочито ако није расписан јавни позив за додјелу подстицајних средстава за производњу аудио-визуелних дјела ○ Непостојање системских подстицаја привредним субјектима да спонзоришу аудио-визуелне пројекте (нпр. олакшица на порез на добит у случају спонзорства)
Прилике	Пријетње
<ul style="list-style-type: none"> ○ Већа могућност за међународну копродукцију након оснивања Центра јер пројекти имају финансијску подршку у домаћој земљи ○ Већа могућност аплицирања за средства за финансијску подршку домаћим аудио-визуелним пројектима код међународних и ЕУ фондова као што су „EURIMAGES”, Креативна Европа и слично ○ Већа и бржа доступност дигиталне дистрибуције аудио-визуелних дјела путем стриминг сервиса, специјализованих платформи, социјалних мрежа и слично ○ Доступност и иновативност нових технологија 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Потенцијални прекид дугорочне финансијске подршке усљед наступања неких од ванредних ситуација, као што се дешавало у вријеме пандемије вируса корона у региону (Србија, Словенија, Федерација БиХ) ○ Ризик неликвидности усљед прекида у планској и континуираној исплати годишњих законом гарантованих средстава на рачун Центра ○ Одлазак талентованих умјетника и стручног кадра из Републике Српске ○ Доминација страних продукција на стриминг сервисима, ТВ каналима, биоскопским синхронизацијама ○ Недостатак филмске критике

<ul style="list-style-type: none"> ○ Организовање специјализованих фестивала ○ Географска позиција Републике Српске која се налази између „истока и запада“, па тако представља атрактивну локацију и за источну и за западну културу ○ Законски утврђен проценат који се издваја из буџета Републике Српске на годишњем нивоу за развој и подршку аудио-визуелним дјелатностима ○ Пословање Центра путем директног трансфера омогућује да се: <ul style="list-style-type: none"> – институционална подршка пројектима оствари путем краће административне процедуре за уплату средстава добитницима средстава, – да институционална финансијска подршка Центра прати динамику реализације појединачних пројеката, па и да убрза њихову реализацију ○ Специјализација за уско фокусиране дјелатности које се не тичу језичке или физичке баријере, на примјер, попут анимације и визуелних ефеката ○ Сервисне дјелатности у сфери маркетинга, филмова и серијског програма, а временом и у сфери нових медија (АР и ВР искуства и сл.) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Неквалитетна дистрибуција у области аудио-визуелних дјелатности ○ Неусклађеност банкарског система и система осигурања са потребама аудио-визуелне дјелатности ○ Мањак подршке јединица локалне самоуправе за развој аудио-визуелних дјелатности у смислу недовољног финансирања и административне подршке за добијање потребних дозвола које издају јединице локалне самоуправе ○ Недовољно кориштење нових иновативних технологија
---	---

2.3. СТРАТЕШКИ ФОКУСИ

Стратешки фокуси развоја одређени су на основу резултата из ситуационе анализе. Након што је завршена ситуациона анализа и утврђена развојна обиљежја, изазови и потенцијали у области аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској одређени су стратешки правци развоја у области аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској. У овој фази израде Стратегије, односно стратешког фокусирања одређени су стратешки правци, односно кључна усмјерења Стратегије. Кључна усмјерења Стратегије су одређена као перспективне компаративне предности или као најкритичнији проблеми који захтијевају стратешке интервенције у области аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској.

У оквиру стратешког фокусирања у области аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској анализирана су сљедећа подручја:

1. у којим областима, односно подручјима је конкурентска предност аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској најочитија,
2. који су сектори с највећим потенцијалом раста у области аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској,
3. који су највећи изазови у области аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској,
4. који су највећи проблеми који морају бити ријешени у периоду спровођења Стратегије.

Утврђивањем стратешких фокуса развоја у области аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској на основу уочених конкурентских предности утврдиће се потенцијали будућег развоја.

Примарни задатак у фази стратешког фокусирања је да се уоче кључни изазови и јединствене конкурентске предности у области аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској.

Улога стратешког фокусирања у поступку израде стратешке платформе заснована је на основу налаза ситуационе анализе утврђених кључних изазова и конкурентске предности на основу који ће се утврдити стратешки фокуси.

Тиме је указано на одређене проблеме који захтијевају стратешке интервенције, те ће сходно томе будуће дјеловање у области аудио-визуелних дјелатности бити усмјерено на неколико стратешких праваца, а то су:

2.3.1. Стратешки фокус 1: Развијање људских и техничких ресурса

- Истражити, мапирати и анализирати сва занимања и сав расположив кадар у области аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској.
- Дефинисати план развоја кадровске политике, у складу са претходном анализом.
- Уврстити дефицитарна занимања на листу дефицитарних занимања Универзитета у Бањој Луци.
- Активно радити на организовању радионица са страним и домаћим предавачима, у областима које нису покривене нашим образовним системом (подстицати неформалне облике образовања у области аудио-визуелних дјелатности).
- Подстицати домаће ауторе и стручњаке да похађају обуке и студије у иностранству.
- Подстицати домаће ауторе и стручњаке да учествују на фестивалима и маркетима.
- Радити на увођењу секција, радионица и школских предмета у основне и средње школе, а који се тичу аудио-визуелних дјелатности.
- Поддржавати преквалификацију и доквалификацију.
- Подстицати додјељивање редовних стипендија за најуспјешније студенте.
- Подстицати и едуковати аудио-визуелне ствараоце да оснивају струковна удружења.
- Истражити, мапирати и анализирати техничку опремљеност за производњу аудио-визуелних дјела.

- Сачинити препоруке инвестиција у техничку опремљеност, у складу са претходном анализом.

2.3.2. Стратешки фокус 2: Стабилизација и јачање система финансирања производње аудио-визуелних дјела

- Обезбјеђивање континуиране и редовне исплате средстава Аудио-визуелном центру Републике Српске, у Законом гарантованом износу, како би се избјегао ризик неликвидности који доводи до угрожавања реализације аудио-визуелних дјела.
- Обезбјеђивање редовног расписивања јавног позива за додјелу подстицајних средстава за производњу аудио-визуелних дјела.
- Успостављање система мониторинга финансијских токова у вези са производњом аудио-визуелних дјела (јавна/приватна, домаћа/страна, директна/индиректна).
- Инсистирање на расту подстицајних средстава на основу резултата мониторинга страних улагања у производњу аудио-визуелних дјела.
- Континуирани рад на изради иницијатива за смањење пореза на ауторске хонораре члановима струковних удружења.
- Континуирани рад на изради иницијатива за успостављање системских подстицаја привредним субјектима да спонзоришу аудио-визуелне пројекте (нпр. олакшица на порез на добит у случају спонзорства) у сарадњи са ресорним министарствима.
- Континуирани рад на изради иницијатива јединицама локалне самоуправе за повећање подршке за развој аудио-визуелних дјелатности у смислу финансирања и административне подршке за добијање потребних дозвола које издају јединице локалне самоуправе, у сарадњи са ресорним министарствима.
- Активан рад на повећању подршке јединица локалне самоуправе за развој и финансирање повећања дистрибутивне мреже, у сарадњи са ресорним министарствима.
- Континуирани рад на изради иницијатива за усклађивање прописа из области банкарства и система осигурања са потребама аудио-визуелних дјелатности, у сарадњи са ресорним министарствима и привредном комором.
- Пружање активне подршке за учешће у међународним фондовима (попут MEDIA, EURIMAGES, RE-ACT).

2.3.3. Стратешки фокус 3: Промоција домаћих филмских локација, аудио-визуелних дјела и умјетника, као и инвестиционих прилика у региону и свијету

- Промоција домаћих филмских локација Републике Српске у региону и свијету.
- Промоција домаћих аудио-визуелних дјела и умјетника, у Републици Српској, региону и свијету.
- Промоција конкурса и завршених пројеката мањинске копродукције, као и процента поврата средстава прописаног Уредбом о условима и поступку додјеле подстицаја средстава инвеститору који у Републици Српској производи аудио-визуелно дјело.

2.3.4. Стратешки фокус 4: Развој публике и приказивачке мреже

- Успостављање сарадње са ресорима образовања и привреде с циљем развоја потреба грађана за аудио-визуелним стваралаштвом и доприноса привредном развоју.

- Повећање присутности аудио-визуелног стваралаштва у формалном образовању, организовањем радионица са дјецом и младима – тренинзи, секције.
- Подстицање креативног и критичког размишљања у формалном и неформалном образовању.
- Приближавање аудио-визуелног садржаја публици кроз програме који се баве развојем публике и који директно укључују публику у креативни процес.
- Повећање доступности аудио-визуелног стваралаштва кроз процес дигитализације и децентрализације приказивачке мреже и развој просторне, институционалне и техничко-технолошке инфраструктуре.
- Оснаживање јединица локалних самоуправа да улажу у развој приказивачке мреже.

2.4. ВИЗИЈА РАЗВОЈА АУДИО-ВИЗУЕЛНИХ ДЈЕЛАТНОСТИ И ЊИМА КОМПЛЕМЕНТАРНИХ ДЈЕЛАТНОСТИ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Визија развоја аудио-визуелних дјелатности и њима комплементарних дјелатности у Републици Српској формулисана је као сажета изјава о изгледу жељене промјене у дугорочној перспективи којој ће Стратегија допринијети, односно дефинисана је на начин да представља дугорочно пожељан правац развоја аудио-визуелних и њима комплементарних дјелатности у Републици Српској, који је довољно јасан и привлачан за све заинтересоване актере у систему, како би они могли прилагођавати своје циљеве и усмјеравати своје активности према тој заједничкој оријентацији.

Визија:

„Модеран, ефикасан и одржив систем аудио-визуелних и њима комплементарних дјелатности у Републици Српској, који је институционално, кадровски и материјално-технички оспособљен да обезбиједи реализацију, презентацију и међународну промоцију домаћег аудио-визуелног стваралаштва ради очувања националног и културног идентитета српског народа и народа који живе у Републици Српској.“

Визија је дефинисана за период до 2032. године и осврћући се на приоритетна подручја садржи све релевантне аспекте будућег дјеловања. Као таква, визија развоја се базира на закључцима ситуационе анализе и дефинисаним стратешким фокусима и служи као основ за утврђивање стратешких циљева.

2.5. СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ СА ИНДИКАТОРИМА

Стратешки циљеве утврђени су за период важења Стратегије, а индикатори су објективно постављени и садрже полазне и циљне вриједности и њима се мјери степен реализације стратешких циљева.

Приликом израде Стратегије водило се рачуна о наставку процеса извлачења стратешких циљева из претходно утврђених стратешких фокуса, односно стратешки циљеви су формулисани на основу утврђених стратешких развојних праваца, кроз разматрање најважнијих улазних података из припремљене ситуационе и SWOT анализе.

Стратешки циљеви одражавају претходно утврђене развојне потребе у области аудио-визуелних дјелатности, описане кроз стратешке фокусе и изјаву о визији развоја.

Индикатори утицаја мјере се кроз показатеље који указују на промјене које ће се десити на нивоу шире друштвене заједнице. То су дугорочне промјене, које обично захтијевају ангажовање значајних ресурса, реализацију бројних активности и пројеката, заједничко дјеловање више институција и организација.

Стратешки циљеви су јасно формулисани, на начин да су оствариви у периоду важења стратешког документа и мјерљиви су уз помоћ објективно провјерљивих индикатора.

Стратешки циљеви су израз онога што се жели постићи у периоду важења стратешког документа, односно области унутар којих је неопходно дјеловати. У табели 8 наведена су четири дефинисана стратешка циља:

Табела 8: Стратешки циљеви са индикаторима

2.5.1. Стратешки циљ 1.			
Повећани укупни кадровски и материјални капацитети у области аудио-визуелних дјелатности			
Назив индикатора	Извор	Полазна вриједност (2026)	Циљна вриједност (2033)
Број регистрованих субјеката за производњу аудио-визуелних дјела	Регистар субјеката који се баве производњом, прометом и приказивањем аудио-визуелног дјела у Републици Српској који води Центар, остали извори	Регистар Центра: 61	120
Мапирање техничке опремљености за производњу аудио-визуелних дјела		Није извршено мапирање	Извршено мапирање
2.5.2. Стратешки циљ 2.			
Унапријеђена производња аудио-визуелних дјела са ангажовањем што већег броја домаћих аудио-визуелних стваралаца			
Назив индикатора	Извор	Полазна вриједност	Циљна вриједност
Број произведених домаћих аудио-визуелних дјела	Центар	Центар: 8	35

Број аудио-визуелних дјела у мањинској копродукцији Републике Српске	Центар	6	14
--	--------	---	----

2.5.3. Стратешки циљ 3.

Аудио-визуелна дјела из Републике Српске препозната на међународном нивоу

Назив индикатора	Извор	Полазна вриједност	Циљна вриједност
Спровођење Уредбе о условима и поступку додјеле подстицајних средстава инвеститору који у Републици Српској производи аудио-визуелно дјело и расписивање јавног позива за додјелу подстицајних средстава	Центар, Министарство	Уредба није спроведена и јавни позив није расписан	Спровођење Уредбе и расписивање јавног позива сваке године
Учешће Републике Српске у међународним копродукционим фондовима	Остали извори	2	5

2.5.4. Стратешки циљ 4.

Повећани приказивачки капацитети и едукација публике у Републици Српској

Назив индикатора	Извор	Полазна вриједност	Циљна вриједност
Број биоскопа и других мултифункционалних простора за пројекцију дјела аудио-визуелног садржаја	Центар	13	20
Број едукативних програма и радионица за публику (филмска, видео и медијска едукација)	Организатори едукација, невладине организације, установе културе, фестивали, Центар	2	5

3. ПРИОРИТЕТИ И МЈЕРЕ

На основу утврђене стратешке платформе и дефинисаних стратешких циљева са индикаторима идентификовани су приоритети као кључна подручја дјеловања у наредном стратешком периоду. Приоритети се заснивају на дефинисаним стратешким фокусима, а заједно са мјерама које обухватају пресудно доприносе остваривању стратешких циљева. Преглед приоритета по стратешким циљевима приказан је у сљедећој табели:

Табела 9: Преглед приоритета по стратешким циљевима

Стратешки циљеви	Приоритети
<p>Стратешки циљ 1. Повећани укупни кадровски и материјални капацитети у области аудио-визуелних дјелатности</p>	<p>Приоритет 1.1. Континуирано формално и неформално образовање кадрова из области драмских и аудио-визуелних умјетности и стварање услова за образовање дефицитарних кадрова из области аудио-визуелних дјелатности</p> <p>Приоритет 1.2. Увођење подстицаја за набавку опреме за производњу аудио-визуелних дјела</p>
<p>Стратешки циљ 2. Унапријеђена производња аудио-визуелних дјела са ангажовањем што већег броја домаћих аудио-визуелних стваралаца</p>	<p>Приоритет 2.1. Обезбјеђивање додатних извора финансирања производње аудио-визуелних дјела</p>
<p>Стратешки циљ 3. Аудио-визуелна дјела из Републике Српске препозната на међународном нивоу</p>	<p>Приоритет 3.1. Расписивање јавног позива на основу Уредбе о условима и поступку подстицајних средстава инвеститору који у Републици Српској производи аудио-визуелно дјело</p> <p>Приоритет 3.2. Веће присуство на међународној сцени, како у умјетничком, тако и у пословном смислу</p>
<p>Стратешки циљ 4. Повећани приказивачки капацитети и едукација публике у Републици Српској</p>	<p>Приоритет 4.1. Дигитализација и повећање постојећих капацитета и успостављање мреже приказивача</p> <p>Приоритет 4.2. Континуирана едукација публике</p>

3.1. ПРЕГЛЕД ПРИОРИТЕТА И МЈЕРА ЗА СТРАТЕШКИ ЦИЉ 1

У оквиру првог стратешког циља који се односи на повећање укупних кадровских и материјалних капацитета у области аудио-визуелних дјелатности, идентификована су два приоритета као кључна подручја дјеловања у наредном седмогодишњем периоду са пет пратећих мјера. Ради праћења реализације приоритета за сваки од њих су утврђени и индикатори резултата (енгл. outcome) са полазним и циљним вриједностима, док је детаљан преглед мјера, у оквиру сваког приоритета и стратешког циља, наведен у прилогу стратешког документа.

Табела 10: Преглед приоритета и мјера у оквиру Стратешког циља 1

Стратешки циљ 1: Повећани укупни кадровски и материјални капацитети у области аудио-визуелних дјелатности			
Приоритет	Индикатор:	Полазна вриједност (2026)	Циљна вриједност (2033)
1.1. Континуирано формално и неформално образовање кадрова из области драмских и аудио-визуелних умјетности	Мапирана сва занимања и расположиви кадрови у области аудио-визуелних дјелатности	не	да
	Формиран смјер аудио-визуелних умјетности у средњим школама у Републици Српској	0	4
	Број организованих стручних радионица за преквалификацију и доквалификацију из области аудио-визуелних дјелатности	21	90
Преглед мјера за приоритет 1.1.			
1.1.1. Анализирати сав расположив кадар у области аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској и и уврстити занимања за која се покаже да су битна за убрзани развој на листу дефицитарних занимања универзитета у Републици Српској			
1.1.2. Организовање пилот-програма смјера аудио-визуелних умјетности у гимназије/средње школе у Републици Српској			
1.1.3. Организовање стручних радионица и неформалних облика образовања за преквалификацију и доквалификацију из области аудио-визуелних дјелатности			
1.1.4. Подстицај издаваштву стручне литературе из области аудио-визуелних стваралаштва			
Приоритет	Индикатор:	Полазна вриједност (2026)	Циљна вриједност (2033)
1.2. Увођење подстицаја за набавку опреме за производњу аудио-визуелних дјела	Обезбијеђени подстицаји за инвестиције у техничку опремљеност за производњу аудио-визуелних дјела	нема	Континуирано на годишњем нивоу
Преглед мјера за приоритет 1.2.			
1.2.1. Анализирати техничку опремљеност за производњу аудио-визуелних дјела и обезбиједити инвестиције у техничку опремљеност у складу са анализом			

3.2. ПРЕГЛЕД ПРИОРИТЕТА И МЈЕРА ЗА СТРАТЕШКИ ЦИЉ 2

Слично као и за први стратешки циљ, у оквиру другог стратешког циља, који се односи на континуирану производњу аудио-визуелних дјела са ангажовањем што већег броја домаћих аудио-визуелних стваралаца, идентификован је један приоритет са пет пратећих мјера као кључна подручја дјеловања за наредни период. За наведени приоритет су дефинисани индикатори резултата (енгл. outcome) са полазним и циљним вриједностима.

Табела 11: Преглед приоритета и мјера у оквиру Стратешког циља 2

Стратешки циљ 2: Унапријеђена производња аудио-визуелних дјела са ангажовањем што већег броја домаћих аудио-визуелних стваралаца			
Приоритет	Индикатор:	Полазна вриједност (2026)	Циљна вриједност (2033)
2.1. Обезбјеђивање већих извора финансирања производње аудио-визуелних дјела	Број додатних извора финансирања	2 (Конкурси Центра и конкурси локалних заједница)	6
Преглед мјера за приоритет 2.1. 2.1.1. Обезбиједити донаторска средства за Центар 2.1.2. Обезбиједити додатна средства финансирања копродукција ради реципроцитета 2.1.3. Повезивање са европским фондовима ради повлачења доступних средстава 2.1.4. Увести пореске олакшице за улагања компанија у спонзорства производње аудио-визуелних дјела 2.1.5. Обавезати стриминг (ВОД) сервисе и емитере са националном фреквенцијом да улажу у домаћу независну продукцију			

3.3. ПРЕГЛЕД ПРИОРИТЕТА И МЈЕРА ЗА СТРАТЕШКИ ЦИЉ 3

У оквиру трећег стратешког циља, који се односи на међународну промоцију Републике Српске и свих њених капацитета у области аудио-визуелних и њима комплементарних дјелатности, идентификована су два приоритета и пет пратећих мјера као кључна подручја дјеловања за наредни период. За оба приоритета су дефинисани индикатори резултата (енгл. outcome) са полазним и циљним вриједностима.

Табела 12: Преглед приоритета и мјера у оквиру Стратешког циља 3

Стратешки циљ 3: Аудио-визуелна дјела из Републике Српске препозната на међународном нивоу			
Приоритет	Индикатор:	Полазна вриједност (2026)	Циљна вриједност (2033)
3.1. Расписивање јавног позива на основу Уредбе о условима и поступку подстицајних средстава инвеститору који у Републици Српској производи аудио-визуелно дјело	Функционалан годишњи циклус планирања и додјеле средстава за подстицаје	не	да
Преглед мјера за приоритет 3.1.			
3.1.1. Доношење Правилника о начину расписивања Конкурса на основу Уредбе			
Приоритет	Индикатор:	Полазна вриједност (2026)	Циљна вриједност (2033)
3.2. Веће присуство на међународној сцени, како у умјетничком, тако и у пословном смислу	Број међународних умјетничких представљања, фестивала и наступа на којима учествују аудио-визуелни ствараоци из Републике Српске	84	200
Преглед мјера за приоритет 3.2.			
3.2.1. Учешће Републике Српске као суфинансијера у међународним копродукционим фондovima			
3.2.2. Приступање Босне и Херцеговине Европској конвенцији о кинематографској копродукцији			
3.2.3. Потписивање међународних билатералних и мултилатералних споразума ради остваривања копродукционих сарадњи			
3.2.4. Подстицање међународних и регионалних програма развоја пројеката унутар филмских фестивала, са циљем успостављања копродукција из области аудио-визуелне индустрије			

3.4. ПРЕГЛЕД ПРИОРИТЕТА И МЈЕРА ЗА СТРАТЕШКИ ЦИЉ 4

У оквиру четвртог стратешког циља, који се односи на повећање приказивачких капацитета и едукација публике у Републици Српској идентификована су два приоритета и осам пратећих мјера као кључна подручја дјеловања за наредни период. За оба приоритета су дефинисани индикатори резултата (енгл. outcome) са полазним и циљним вриједностима.

Табела 13: Преглед приоритета и мјера у оквиру Стратешког циља 4

Стратешки циљ 4: Повећање приказивачких капацитета и едукација публике у Републици Српској			
Приоритет	Индикатор	Полазна вриједност (2026)	Циљна вриједност (2033)
4.1. Дигитализација и повећање постојећих капацитета и успостављање мреже приказивача	Одлука Владе о дигитализацији и повезивању приказивача у јединствену, одрживу мрежу	Није усвојена Одлука	Усвојена Одлука
	Минимално гарантовано присуство домаћих дјела у свим приказивачким капацитетима	Није нормирано	Нормирано кроз измјене важећих или доношење нових прописа
<p>Преглед мјера за приоритет 4.1.</p> <p>4.1.1. Анализирати и дигитализовати приказивачке капацитете</p> <p>4.1.2. Оснивање функционалне, одрживе мреже биоскопских приказивача у Републици Српској</p> <p>4.1.3. Обавезати ВОД приказиваче на минималну заступљеност домаћих садржаја на ВОД платформама</p> <p>4.1.4. Обавезати телевизије са националним фреквенцијама на минималну заступљеност домаћих аудио-визуелних дјела који нису већински рађени у њиховој продукцији</p>			
Приоритет	Индикатор:	Полазна вриједност (2026)	Циљна вриједност (2033)
4.2. Континуирана едукација публике	Системски развој филмске културе и писмености код најшире публике кроз пројекте образовања омладине	Није континуиран	континуиран
	Приступ домаћим аудио-визуелним дјелима	Непотпун и фрагментисан	Потпун и обједињен
<p>Преглед мјера за приоритет 4.2.</p> <p>4.2.1. Развој филмске писмености кроз формалне програме и организацију националног фестивала</p> <p>4.2.2. Подстицати едукацију и развој филмске критике и подстицање аматерског стваралаштва.</p> <p>4.2.3. Подстицање програма мобилних кина, који редовно промовишу домаћа аудио-визуелних дјела и дјела од нарочитог културноисторијског значаја на локацијама гдје немају локални приказивачи</p> <p>4.2.4. Омогућити доступност свих домаћих аудио-визуелних дјела кроз онлајн платформу у сврху едукације</p>			

4. ПРЕГЛЕД КЉУЧНИХ СТРАТЕШКИХ ПРОЈЕКТА

Кључни стратешки пројекти представљају интервенције највећег значаја за остварење стратешких циљева. Имају каталитички и вишеструки ефекат на развој, а њихово спровођење може бити основ за покретање других пројеката и њихови резултати треба да допринесу остварењу стратешких приоритета и одрживом развоју.

У оквиру Стратегије планира се имплементација три кључна стратешка пројекта, а који су сврстани по стратешким циљевима на сљедећи начин:

4.1. ПРВИ СТРАТЕШКИ ПРОЈЕКАТ У ОКВИРУ СТРАТЕШКИХ ЦИЉЕВА 1, 3. И 4. *„Свеобухватни међународни филмски фестивал”*

Кључни стратешки пројекат „Свеобухватни међународни филмски фестивал” представља окосницу за систематски развој и професионализацију аудио-визуелног сектора и креативних индустрија у Републици Српској. Пројекат је замишљен као централна годишња манифестација која обједињује умјетничке, едукативне, развојне и тржишне аспекте филмског стваралаштва, са циљем позиционирања Републике Српске као релевантног регионалног центра за филмску умјетност и индустрију.

4.1.1. Опис пројекта

Реализацијом пројекта успоставиће се одржива платформа која ће дјеловати у четири кључна правца:

1. Такмичарски и ревијални програм: приказивање пажљиво селекованих филмова из цијелог свијета, са посебним такмичарским селекцијама за регионалне (Југоисточна Европа) и домаће ауторе. Ово ће омогућити афирмацију домаћег стваралаштва у међународном контексту и понудити публици увид у најновије свјетске филмске токове.

2. Индустријска платформа (Industry Hub): развој пословног дијела фестивала намијењеног филмским професионалцима, који укључује копродукциони маркет, радионице, мастер-класе и панел-дискусије. Овај сегмент ће послужити као катализатор за повезивање домаћих аутора са европским продуцентима, дистрибутерима и фондовима, те покретање нових филмских пројеката.

3. Едукативни програм и развој публике: организација програма за младе филмске таленте (студенте, дебитанте, аматере), као и радионица медијске писмености за ширу публику, са циљем дугорочног стварања образоване и критички освијештене филмске публике.

4. Децентрализација културе („Фестивалски караван”): након завршетка централне манифестације, селекција награђених и најпопуларнијих филмова биће приказана у другим градовима широм Републике Српске, чиме се осигурава широка доступност квалитетног културног садржаја свим грађанима. Осим приказивања, организоваће се и пратећи разговори са ауторима и радионице.

4.1.2. Очекивани ефекти

Очекивани ефекти овог пројекта су вишеструки и директно утичу на неколико стратешких циљева. Примарно, пројекат ће:

- ојачати капацитете домаћег аудио-визуелног сектора стварањем прилика за умрежавање, едукацију и међународну промоцију;
- служити као темељ за покретање других пројеката, прије свега међународних филмских и телевизијских копродукција које ће се снимати на локацијама у Републици Српској;
- значајно утицати на побољшање квалитета живота грађана кроз обогаћивање културне понуде и омогућавање приступа врхунским умјетничким дјелима;
- генерисати значајне економске користи кроз развој културног туризма, повећање потрошње у услужном сектору и стварање нових радних мјеста у креативним индустријама.

4.1.3. Финансијски оквир

Укупна вриједност пројекта за период од седам година је 6.300.000 КМ, с тим што је за овакав пројекат логично да у прве три године већи проценат буде обезбијеђен из буџетских извора (Влада, ресорна министарства и локалне заједнице), а мањи дио из спонзорских и донаторских средстава, укључујући и аплицирање на међународне фондове попут програма Креативна Европа. Временом, како фестивал буде добијао на значају и кредибилитету, очекује се да се баланс у начину финансирања промијени и да се више средстава повлачи из међународних фондова и од спонзора.

4.2. ДРУГИ СТРАТЕШКИ ПРОЈЕКАТ У ОКВИРУ СТРАТЕШКИХ ЦИЉЕВА 1, 3. И 4. „Увођење аудио-визуелних и драмских умјетности у средњошколско образовање“

Као дио шире Стратегије развоја аудио-визуелних дјелатности и њима комплементарних дјелатности у Републици Српској за период 2026–2033. године, кључни стратешки пројекат „Увођење аудио-визуелних и драмских умјетности у средњошколско образовање“ представља системски корак ка развоју савремених образовних приступа и подстицању креативних индустрија у Републици Српској.

Циљ пројекта је изградња образовне инфраструктуре која подстиче рани професионални развој младих талената и омогућава њихов контакт са савременим умјетничким изразима и вјештинама од културне и економске вриједности. Овим пројектом се поставља темељ за дугорочно снабдијевање аудио-визуелног сектора кадровима који посједују основна знања, кључне компетенције и изражено интересовање за даљи професионални развој у области аудио-визуелних и сродних дјелатности.

4.2.1. Опис пројекта

Пројекат се заснива на двије међусобно повезане компоненте:

1. Увођење новог (изборног) предмета у гимназије и средње стручне школе у Републици Српској. Предмет „Аудио-визуелне и драмске умјетности“ обухватаће основе:

филмског језика, глуме, сценарија, режије, продукције, медијске писмености, као и историје филмске и позоришне умјетности. Настава ће комбиновати теоријски и практични рад, уз могућност ангажовања стручњака из праксе (редитеља, продуцента, глумаца, сценариста), чиме се ученицима пружа увид у реалне услове рада у аудио-визуелним дјелатностима.

2. Формирање експерименталног одјељења при једној од гимназија у Републици Српској. Као пилот-модел за потенцијалну будућу специјализацију, предвиђено је оснивање посебног одјељења са фокусом на аудио-визуелне и драмске умјетности. Програм ће бити развијен у сарадњи са високошколским установама и институцијама културе, уз наглашену практичну компоненту која омогућава стицање конкретних вјештина кроз пројектни рад и сарадњу са професионалцима из струке.

Обје компоненте развијаће се у складу са наставним плановима и програмима које ће припремити тимови који чине представници: наставног особља Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци, умјетника, педагошких радника и других стручњака за образовање. Програм ће се постепено проширивати на већи број школа и градова, у складу са резултатима евалуације и исказаним интересовањем ученика, наставника и локалних заједница.

4.2.2. Очекивани ефекти

Реализација овог пројекта омогућава низ стратешких користи у области културе, образовања и економије. Кључни очекивани ефекти обухватају:

- успостављање основа за развој кадра у аудио-визуелном сектору кроз рану професионалну оријентацију и стицање релевантних знања и вјештина;
- модернизацију наставних програма и усклађивање образовног система са савременим трендовима и потребама тржишта рада у аудио-визуелном сектору;
- стварање предуслова за појаву нових занимања и континуирано унапређење образовних програма у области аудио-визуелних и драмских умјетности;
- јачање сарадње између образовног система и аудио-визуелног сектора, чиме се отварају могућности за практичну наставу, стручну праксу и заједничке пројекте;
- развој креативних потенцијала ученика кроз подстицање умјетничког израза, критичког мишљења и тимског рада, уз истовремено јачање медијске писмености младих, што доприноси формирању будуће активне и критички освијештене публике;
- повећање атрактивности креативних индустрија као области за школовање, професионални развој и запошљавање младих у Републици Српској;
- позиционирање Републике Српске као окружења које стратешки улаже у иновативно образовање и оснаживање младих кроз културу и умјетност.

4.2.3. Финансијски оквир

Пројекат је планиран као петогодишња иницијатива, подијељена у неколико фаза: развој наставног програма, обука наставног кадра, пилот-имплементација. Процијењена укупна вриједност пројекта је 1.800.000 КМ.

4.3. ТРЕЋИ СТРАТЕШКИ ПРОЈЕКАТ У ОКВИРУ СТРАТЕШКОГ ЦИЉА 1, 2,3 И 4.

„Десет дугометражних филмова приказаних на међународним фестивалима и у свим јединицама локалне самоуправе у Републици Српској“

Кључни стратешки пројекат десет дугометражних филмова приказаних на међународним фестивалима и свим јединицама локалне самоуправе у Републици Српској био би врхунац рада Центра и снажан темељ за филмску индустрију у Републици Српској. Остварењем овог пројекта развили би филмску сцену и филмске раднике, децентрализовали филмске вриједности по цијелој Републици Српској и самим тим утицали на регионални развој, као и на позиционирање идентитета Републике Српске у Европи и свијету.

4.3.1. Опис пројекта

Документарни филм: омогућити производњу дугометражног документарног филма укључујући развојну фазу пројекта и промоцију по европским фестивалима као што су: Exoriente i Jihlava, Vision du Reel, Nion, Doc Leipzig, CPH Forum, Fid Marsej, Doc Lisboa, Beldocs, Zagreb docs, AMERICAN film showcase, IDFA. Исто тако омогућити дистрибутерима приказивање ових филмова у свим јединицама локалне самоуправе.

Играни филм: омогућити производњу дугометражног играног филма укључујући развојну фазу пројекта и промоцију по европским фестивалима као што су: Берлин, Кан, Венеција, Ротердам, Карлове Вари, СФФ, ФЕСТ, Хамбург, Торонто. Исто тако омогућити дистрибутерима приказивање тих филмова у свим јединицама локалне самоуправе.

Анимирани филм: Омогућити производњу дугометражног анимираног филма укључујући развојну фазу пројекта и промоцију по европским фестивалима као што су: Annecy Festival Француска, Animafest Загреб, Berlinale Њемачка. Исто тако омогућити дистрибутерима приказивање ових филмова у свим јединицама локалне самоуправе.

4.3.2. Очекивани ефект

Очекивани ефекти овог пројекта су:

- професионално усавршавање филмских и помоћних радника у филмској индустрији;
- развијање филмске културе у Републици Српској;
- побољшање квалитета живота у свим дијеловима Републике Српске гдје би се снимала и приказивала филмска дјела;
- брендирање националног идентитета Републике Српске и на локалном и на међународном нивоу.

4.3.4. Финансијски оквир

У наредних седам година било би потребно издвојити оквирно 42.000.000 КМ за стварање десет дугометражних филмова од којих ће дио бити обезбијеђен кроз конкурсе Центра, а остатак кроз остале изворе суфинансирања (европски фондови, мањинске копродукције, донације и спонзори). За трошкове дистрибуције биће потребно обезбиједити додатне изворе финансирања у виду средстава локалних самоуправа, Министарства просвјете и културе и средстава од донација, спонзорстава итд.

5. ОПИС УНУТРАШЊЕ И МЕЋУСОБНЕ УСКЛАЂЕНОСТИ СТРАТЕШКОГ ДОКУМЕНТА

У оквиру овог поглавља представљен је приказ унутрашње и међусобне усклађености стратешког документа. Унутрашња или интерна усклађеност подразумева постојање јасне и логичке хијерархијске везе између мјера, приоритета и стратешких циљева дефинисаних унутар стратешког документа, док међусобна или екстерна усклађеност подразумева усаглашавање, обезбјеђивање комплементарности развојних праваца и стратешких циљева са другим стратешким документима, истог или вишег реда, односно са стратешким документима произашлим из процеса европских интеграција и међународно прихваћеним Глобалним циљевима одрживог развоја.

5.1. УНУТРАШЊА УСКЛАЂЕНОСТ

Из перспективе унутрашње усклађености, током израде стратешког документа осигурано је постојање јасних логичких повезница и узрочно-посљедичних веза међу предвиђеним стратешким интервенцијама. У складу с тим, унутрашња усклађеност стратешког документа је осигурана на начин да су стратешки циљеви, приоритети и мјере дефинисани јасно, те да крајњи резултати мјера (и кључних стратешких пројеката уколико су они предвиђени описом мјера) директно доприносе остварењу крајњих резултата приоритета, односно крајњи резултати приоритета директно доприносе остварењу очекиваних индикатора утицаја на нивоу сваког од три предвиђена стратешка циља.

Постојање узрочно-посљедичне везе између кључних стратешких пројеката, мјера, приоритета и стратешких циљева валидирана је и приказана у сажетом приказу Стратегије (Прилог 1) кроз успостављени систем индикатора различитих нивоа, од индикатора излазних и крајњих резултата на нивоу мјера и приоритета до индикатора утицаја на нивоу стратешких циљева.

5.2. МЕЋУСОБНА (ЕКСТЕРНА) УСКЛАЂЕНОСТ

Као што је већ наведено, међусобна или екстерна усклађеност подразумева комплементарност Стратегије са другим стратешким документима, истог или вишег реда, односно са стратешким документима произашлим из процеса европских интеграција и међународно прихваћеним Глобалним циљевима одрживог развоја. Сходно томе, преглед екстерне усклађености представљен је у три дијела: кроз усклађеност са међународним, првенствено европским оквиром, усклађеност са Оквиром за реализацију Циљева одрживог развоја у Босни и Херцеговини²³ и усклађеност са другим секторским стратегијама у Републици Српској које су усвојене за наредни стратешки период.

5.2.1. Усклађеност са међународним и европским оквиром

У сврху осигурања усклађености са документима проистеклим из међународних обавеза и процеса европских интеграција, приликом израде Стратегије, као релевантни

²³ Ниси идентификовани релевантни развојни правци Оквира за реализацију Циљева одрживог развоја у Босни и Херцеговини.

узети су у разматрање сљедећи међународни документи, прописи и стандарди у области аудио-визуелних дјелатности:

1. Повеља Уједињених нација,
2. Универзална декларација о људским правима,
3. Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима,
4. Универзалном конвенцијом о ауторском праву,
5. Конвенцијом о заштити и промовисању разноврсности културних израза,
6. Европска конвенција о култури,
7. Европска конвенција о филмској копродукцији,
8. Европска конвенција о заштити аудио-визуелне баштине,
9. Директива о аудио-визуелним медијским услугама,
10. Директива о ауторским и сродним правима на јединственом дигиталном тржишту,
11. Уредба о успостављању програма Креативна Европа (2021–2027).

5.2.2. Усклађеност са секторским стратегијама и другим документима

Потребно је нагласити како се приликом израде Стратегије водило рачуна и о усклађености са секторским стратегијама које су припремљене и усвојене за наредни стратешки период и које обухватају стратешке интервенције битне за области аудио-визуелних дјелатности. Стратегија аудио-визуелних дјелатности и њима комплементарних дјелатности у Републици Српској за период 2026–2033. године усклађена је са низом секторских стратегија које су припремљене и усвојене за наредни стратешки период, укључујући:

- Стратегија развоја културе Републике Српској (2023–2030);
- Стратегија развоја туризма Републике Српске за период 2021–2027. година;
- Стратегија развоја науке и технологије, високог образовања и информационог друштва у Републици Српској за период 2023–2029. године;
- Стратегија развоја локалне самоуправе у Републици Српској за период 2023–2029.

6. ОКВИРНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН

Израда оквирног финансијског плана за спровођење стратешког документа подразумијева идентификацију потребних финансијских средстава за реализацију стратешких циљева, приоритета и мјера без обзира на то да ли се ради о средствима из буџета, кредитним средствима, средствима Европске уније, донаторским средствима или средствима по основу јавно-приватног партнерства.

Оквирни финансијски план се као индикативни оквир израђује за период важења стратешког документа, а улазне информације за израду оквирног финансијског плана се прикупљају током разраде стратешких приоритета и дефинисања мјера, када се разматрају појединачне потребе, могућности, као и опције финансирања сваке од мјера, сходно доступним и очекиваним средствима.

Табела 14: Оквирни финансијски план

Оквирни финансијски план					
За период важења стратешког документа					
Ознака стратешког циља, приоритета и мјере	Структура финансирања (у %)	Укупно КМ	Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори	
				(КМ)	Назив потенцијалног извора финансирања
Стратешки циљ 1: Повећани укупни кадровски и материјални капацитети у области аудио-визуелних дјелатности	4.48	2.246.000	21.000	2.225.000	
1.1. Приоритет: Континуирано формално и неформално образовање кадрова из области драмских и аудио визуелних умјетности и стварање услова за образовање дефицитарних кадрова из области аудио-визуелних дјелатности	3.48	1.746.000	21.000	1.725.000	
1.1.1. Мјера: Анализирати сав расположив кадар у области аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској и и уврстити занимања за која се покаже да су битна за убрзани развој на листу дефицитарних занимања универзитета у Републици Српској	0.03	20.000		20.000	Министарство
1.1.2. Мјера: Организовање пилот програма смјера аудио-визуелних умјетности у 2 гимназије/средње школе у Републици Српској	3.30	1.654.000		1.154.000 200.000 165.000 135.000	Министарство, јединице локалне самоуправе, међународни фондови, донације
1.1.3. Мјера: Организовање стручних радионица и неформалних облика образовања за преквалификацију и доквалификацију из области аудио-визуелних дјелатности	0.03	42.000	21.000	21.000	Министарство

1.1.4. Мјера: Подстицај издаваштву стручне литературе из области аудио-визуелних стваралаштва	0.04	30.000		15.000 15.000	Влада Републике Српске, донације
1.2. Приоритет: Увођење подстицаја за набавку опреме за производњу аудио-визуелних дјела	0.99	500.000		500.000	
1.2.1 Мјера: Анализирати техничку опремљеност за производњу аудио-визуелних дјела и обезбиједити инвестиције у техничку опремљеност у складу са анализом	0.99	500.000		500.000	Влада Републике Српске
Стратешки циљ 2: Унапријеђена производња аудио-визуелних дјела са ангажовањем што већег броја домаћих аудио-визуелних стваралаца	76.24	38.200.000	11.450.000	26.750.000	
2.1 Приоритет: Обезбјеђивање већих извора финансирања производње аудио-визуелна дјела	76.24	38.200.000	11.450.000	26.750.000	
2.1.1. Мјера: Обезбиједити донаторска средства за Аудио-визуелни центар	36.32	18.200.000	7.450.000	10.750.000	Влада Републике Српске
2.1.2. Мјера: Обезбиједити додатна средства финансирања копродукција ради реципроцитета	25.94	13.000.000	3.000.000	10.000.000	Влада Републике Српске
2.1.3. Мјера: Повезивање са европским фондовима ради повлачења доступних средстава	5.98	3.000.000	1.000.000	2.000.000	Европски фондови намијењени за област аудио-визуелних умјетности
2.1.4. Мјера: Увести пореске олакшице за улагања компанија у спонзорства производње аудио-визуелних дјела	3.99	2.000.000		2.000.000	Улагања компанија у спонзорства производње аудио-визуелних дјела
2.1.5. Мјера: Обавезати стриминг (ВОД) сервисе и емитере са националном фреквенцијом да улажу у домаћу независну продукцију	3.99	2.000.000		2.000.000	Стриминг сервисе и емитери са националном фреквенцијом

Стратешки циљ 3: Аудио-визуелна дјела из Републике Српске препозната на међународном нивоу	7.38	3.700.000	100.000	3.600.000	
3.1. Приоритет: Расписивање јавног позива на основу Уредбе о условима и поступку подстицајних средстава инвеститору који у Републици Српској производи аудио-визуелно дјело					
3.1.1. Мјера: Доношење Правилника о начину расписивања конкурса на основу Уредбе					Остварити кроз редовни рад институција и струке
3.2. Приоритет: Веће присуство на међународној сцени, како у умјетничком, тако и у пословном смислу	7.38	3.700.000	100.000	3.600.000	
3.2.1. Мјера: Учешће Републике Српске као суфинансијера у међународним копродукционим фондовима	5.98	3.000.000		3.000.000	Влада Републике Српске
3.2.2. Мјера: Приступање Босне и Херцеговине Европској конвенцији о кинематографској копродукцији					Остварити кроз редовни рад институција и струке
3.2.3. Мјера: Потписивање међународних билатералних и мултилатералних споразума с циљем остваривања копродукционих сарадњи					Остварити кроз редовни рад институција и струке
3.2.4. Мјера: Подстицање међународних и регионалних програма развоја пројеката унутар филмских фестивала, са циљем успостављања копродукција из области аудио-визуелне индустрије	1.39	700.000	100.000	300.000 30.000 30.000 15.000 50.000 175.000	Влада Републике Српске, јединице локалне самоуправе, локални спонзори, донације, медијска подршка, међународни фондови

Стратешки циљ 4: Повећани приказивачки капацитети и едукација публике у Републици Српској	11.88	5.954.000	509.000	5.350.000	
4.1. Приоритет: Дигитализација и повећање постојећих капацитета и успостављање мреже приказивача	2.39	1.200.000	200.000	1.000.000	
4.1.1. Мјера: Анализирати и дигитализовати приказивачке капацитете	2.39	1.200.000	200.000	600.000 200.000 100.000 100.000	Влада Републике Српске, јединице локалне самоуправе, донације, међународни фондови
4.1.2. Мјера: Оснивање функционалне, одрживе мреже биоскопских приказивача у Републици Српској					Остварити кроз редовни рад институција и струке
4.1.3. Мјера: Обавезати ВОД приказиваче на минималну заступљеност домаћих садржаја на ВОД платформама					Остварити кроз редовни рад институција и струке
4.1.4. Мјера: Обавезати телевизије са националним фреквенцијама на минималну заступљеност домаћих аудиовизуелних дјела који нису већински рађени у њиховој продукцији.					Остварити кроз редовни рад институција и струке
4.2. Приоритет: Континуирана едукација публике	9.48	4.754.000	309.000	4.350.000	
4.2.1. Мјера: Развој филмске писмености кроз формалне програме и организацију националног фестивала	8.64	4.329.000	199.000	860.000 35.000 370.000 500.000 285.000 580.000 1.500.000	Влада Републике Српске, Министарство, јединице локалне самоуправе, локални спонзори, донације, медијска подршка, међународни фондови

4.2.2. Мјера: Подстицати едукацију и развој филмске критике и подстицање аматерског стваралаштва	0.1	95.000		35.000 30.000 30.000	Министарство, међународни фондови, јединице локалне самоуправе
4.2.3. Мјера: Подстицање програма мобилних кина, који редовно промовишу домаћа аудио-визуелна дјела и дјела од нарочитог културноисторијског значаја на локацијама гдје немају локални приказивачи	0.5	300.000	100.000	200.000	Јединице локалне самоуправе
4.2.4. Мјера: Омогућити доступност свих домаћих аудио-визуелних дјела кроз онлајн платформу у сврху едукације	0.04	30.000	10.000	20.000	Министарство
Укупно из стратешког документа**		50.100.000	12.080.000	38.020.000	
Преглед по изворима					
(износи у КМ и проценти)					
Буџет Центра	Средства обезбијеђена из осталих извора	Средства претприсутних и других фондова ЕУ	Бесповратна средства других међународних донација	Кредити међународних и развојних институција	Други извори

7. ОКВИР ЗА СПРОВОЂЕЊЕ, ПРАЋЕЊЕ, ИЗВЈЕШТАВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ СТРАТЕГИЈЕ

Оквир за спровођење, праћење, извјештавање и вредновање Стратегије дефинисан је у складу са нормативноправним оквиром којим је уређена област стратешког планирања и управљања развојем у Републици Српској. Његова сврха је да се осигура механизам за праћење и мјерење напретка реализације стратешког документа и повезаних спроведбених докумената. Ради се првенствено о активностима систематичног и континуираног прикупљања и анализирања података и индикатора, а све ради предузимања одговарајућих мјера, евентуалних корекција и извјештавања о оствареним резултатима.

Из перспективе успостављања адекватног механизма за спровођење, праћење, извјештавање и вредновање Стратегије као кључни институционални актер препознат је Центар и Ресор за културу у Министарству.

У сврху ефикасне операционализације и спровођења Стратегије, овим оквиром се предвиђа формирање посебног Тима за мониторинг и евалуацију, који би био задужен за координацију активности на спровођењу, праћењу, извјештавању и вредновању Стратегије. Ради се о тиму који ће координисати активности са представницима других институција које су носиоци реализације одређених мјера, или су били укључени у израду стратешког документа.

Сходно наведеном, у наставку је дат преглед основних активности и одговорности у поступку спровођења, праћења, извјештавања и вредновања Стратегије.

Табела 15: Преглед основних активности и одговорности у процесу спровођења, праћења, извјештавања и вредновања Стратегије

АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ И УЧЕСНИЦИ У ПРОЦЕСУ (КО?)
Припрема/ажурирање Календара активности за спровођење Стратегије	Носилац процеса: Тим за мониторинг и евалуацију Учесници процеса: Одјељење за стратешко планирање (Генерални секретаријат Владе Републике Српске)
Припрема механизма и алата за праћење и извјештавање о остварењу стратешког документа (укључујући комплетирање и ажурирање индикатора)	Носилац процеса: Тим за мониторинг и евалуацију Учесници процеса: представници институција које су одређене као носиоци спровођења одређених мјера из стратешког документа
Ажурирање Акционог плана за наредни 1 + 2 плански циклус	Носилац процеса: Центар Учесници у процесу: представници институција које су одређене као носиоци спровођења одређених мјера из стратешког документа
Припрема средњорочних и годишњих планова рада, укључујући кључне стратешке пројекте из стратешког документа и активности из надлежности Центра	Носилац процеса: Центар Учесници процеса: Тим за мониторинг и евалуацију унутар и Министарство

Укључивање кључних стратешких пројеката и активности у ДОБ-у	Носилац процеса: Центар уз подршку Тима за мониторинг и евалуацију Учесници процеса: Министарство
Разрада кључних стратешких пројеката / пројеката из годишњег плана рада Центра	Носилац процеса: Центар Учесници процеса: представници институција које су одређене као носиоци спровођења одређених мјера из стратешког документа, релевантни стручњаци
Праћење и привлачење екстерних извора финансирања за реализацију кључних стратешких пројеката	Носилац процеса: Центар, Министарство и Тим за мониторинг и евалуацију Учесници процеса: представници институција које су одређене као носиоци спровођења одређених мјера из стратешког документа
Праћење спровођења годишњег плана рада и остварења стратешких циљева	Носилац процеса: Центар и Тим за мониторинг и евалуацију Учесници процеса: представници институција које су одређене као носиоци спровођења одређених мјера из стратешког документа
Припрема и разматрање годишњег извјештаја о спровођењу стратешког документа (за претходну годину)	Носилац процеса: Центар и Тим за мониторинг и евалуацију Учесници процеса: представници институција које су одређене као носиоци спровођења одређених мјера из стратешког документа
Усвајање и објављивање годишњег извјештаја о спровођењу стратешког документа (за претходну годину)	Носилац процеса: директор Центра и министар Учесници процеса: Тим за мониторинг и евалуацију
Остале важне активности: – Активности на хоризонталној и вертикалној координацији – Покретање процеса вредновања у предзадњој години спровођења стратешког документа	Носилац процеса: Центар, Министарство и Тим за мониторинг и евалуацију Учесници процеса: Одјељење за стратешко планирање (Генерални секретаријат Владе Републике Српске), ангажовани вањски консултанти (опционо)

8. ПРИЛОГ СТРАТЕШКОМ ДОКУМЕНТУ

8.1. САЖЕТИ ПРИКАЗ СТРАТЕШКОГ ДОКУМЕНТА

Табела 16: Сажети приказ стратешког документа

Редни број и ознака	НАЗИВ	Индикатори и финансијски извори		
		Индикатори стратешког циља	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
1. Стратешки циљ	Повећани укупни кадровски и материјални капацитети у области аудио-визуелних дјелатности	Број регистрованих субјеката за производњу аудио-визуелних дјела	61	120
		Буџет Аудио-визуелног центра (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		21.000	2.225.000	2.246.000
1.1. Приоритет	Континуирано формално и неформално образовање кадрова из области драмских и аудио-визуелних умјетности и стварање услова за образовање дефицитарних кадрова из области аудио-визуелних дјелатности	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Мапирана сва занимања и расположиви кадрови у области аудио-визуелних дјелатности	не	да
		Формирање смјера аудио-визуелних умјетности у средњим школама у Републици Српској	0	4
		Организовање и подршка учешћу стручним радионицама за преквалификацију и доквалификацију из области аудио-визуелних дјелатности	21	90
		Буџет Аудио-визуелног центра (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		21.000	1.725.000	1.746.000
1.1.1. Мјера	Анализирати сав расположив кадар у области аудио-визуелних дјелатности у Републици Српској и уврстити занимања за која се покаже да су битна за убрзани развој на листу дефицитарних занимања универзитета у Републици Српској	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број занимања из аудио-визуелног сектора уврштених на листу дефицитарних занимања	0 занимања (прије анализе)	≥ 5 занимања уврштених
		Буџет Аудио-визуелног центра (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		0	20.000	20.000
1.1.2. Мјера	Организовање пилот-програма смјера аудио-визуелних умјетности у гимназије/средње	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број средњих школа које су успешно реализовале пилот-програм смјера аудио-визуелних умјетности	0 школа (пилот програм не постоји)	2 гимназије/средње школе

	школе у Републици Српској	Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		0	1.654.000	1.654.000
1.1.3. Мјера	Организовање стручних радионица и неформалних облика организовања за преквалификацију и доквалификацију из области аудио-визуелних дјелатности	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности
		Број лица која су успјешно завршила стручне радионице и програме неформалног образовања у области аудио-визуелних дјелатности	380	500
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		21.000	21.000	42.000
1.1.4. Мјера	Подстицај издаваштву стручне литературе из области аудио-визуелних стваралаштва	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број издатих стручних дјела из области аудио-визуелног стваралаштва	2	9
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		0	30.000	30.000
1.2. Приоритет	Увођење подстицаја за набавку опреме за производњу аудио-визуелних дјела	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Редовни подстицаји за инвестиције у техничку опремљеност за производњу аудио-визуелних дјела	нема	Континуирано на годишњем нивоу
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		0	500.000	500.000
1.2.1. Мјера	Анализирати техничку опремљеност за производњу аудио-визуелних дјела и обезбиједити инвестиције у техничку опремљеност у складу са анализом	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Процент реализованих приоритетних инвестиција у техничку опрему за аудио-визуелну продукцију у односу на препоруке из анализе	0% (анализа и инвестиције нису спроведене)	50% приоритетних инвестиција реализовано
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		0	500.000	500.000
2. Стратешки циљ	Унапријеђена производња аудио-визуелних дјела са ангажовањем што већег броја домаћих аудио-визуелних стваралаца	Индикатори стратешког циља	Полазне вриједности индикатора*	Циљне вриједности индикатора**
		Број произведених домаћих аудио-визуелних дјела	8	35
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		11.450.000	26.750.000	38.200.000
2.1. Приоритет	Обезбјеђивање већих извора финансирања производње	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број објављених конкурса за производњу аудио-визуелних дјела	2	6

	аудио-визуелних дјела	Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		11.450.000	26.750.000	38.200.000
2.1.1. Мјера	Обезбиједити донаторска средства за Аудио-визуелни центар	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Износ донаторских средстава	0 КМ	500.000 КМ
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		7.450.000	10.750.000	18.200.000
2.1.2. Мјера	Обезбиједити додатна средства финансирања копродукција ради реципроцитета	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Износ средстава издвојених за финансирање копродукција у сврху обезбеђивања реципроцитета	255.000 КМ	605.000 КМ
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		3.000.000	10.000.000	13.000.000
2.1.3. Мјера	Повезивање са европским фондовима ради повлачења доступних средстава	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Износ повучених средстава из европских фондова за пројекте из аудио-визуелне дјелатности	0 КМ	300.000 КМ
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)		
		1.000.000	2.000.000	3.000.000
2.1.4. Мјера	Увести пореске олакшице за улагања компанија у спонзорства производње аудио-визуелних дјела	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Пореске олакшице за спонзорства аудио-визуелних дјела	Нема пореских олакшица	Уведене пореске олакшица
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		0	2.000.000	2.000.000
2.1.5. Мјера	Обавезати стриминг (ВОД) сервисе и емитере са националном фреквенцијом да улажу у домаћу независну продукцију	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Средства која стриминг сервисе и национални емитери улажу у домаћу независну продукцију	Нема обезбијеђених средстава	Обезбијеђена средства
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		0	2.000.000	2.000.000
3. Стратешки циљ	Аудио-визуелна дјела из Републике Српске препозната на међународном нивоу	Индикатори стратешког циља	Полазне вриједности индикатора*	Циљне вриједности индикатора**
		Спровођење Уредбе о условима и поступку додјеле подстицајних средстава инвеститору који у Републици Српској производи аудио-визуелно дјело и расписивање јавног позива за додјелу подстицајних средстава	Уредба није спроведена и јавни позив није расписиван	Спровођење Уредбе и расписивање јавног позива сваке године
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		100.000	3.600.000	3.700.000
3.1. Приоритет	Расписивање јавног позива на	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора

	основу Уредбе о условима и поступку подстицајних средстава инвеститору који у Републици Српској производи аудио-визуелно дјело	Функционалан годишњи циклус планирања и додјеле средстава за подстицаје	не	да
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		0	0	0
3.1.1. Мјера	Доношење Правилника о начину расписивања конкурса на основу Уредбе	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Степен усаглашености Правилника са важећом Уредбом и овом стратегијом	Правилник још није донесен	Правилник донесен и у потпуности усклађен
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		0	0	0
3.2. Приоритет	Веће присуство на међународној сцени, како у умјетничком, тако и у пословном смислу	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број међународних умјетничких представљања, фестивала и наступа на којима учествују аудио-визуелни ствараоци из Републике Српске	10	20
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		100.000	3.600.000	3.700.000
3.2.1. Мјера	Учешће Републике Српске као суфинансијера у међународним копродукционим фондовима	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Степен учешћа Републике Српске	Не учествује	Обезбијеђено учешће
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		0	3.000.000	3.000.000
3.2.2. Мјера	Приступање Босне и Херцеговине Европској конвенцији о кинематографској копродукцији	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Статус приступања конвенцији	Не (БиХ још није приступила)	Да (БиХ приступила Европској конвенцији)
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		0	0	0
3.2.3. Мјера	Потписивање међународних билатералних и мултилатералних споразума с циљем остваривања копродукционих сарадњи	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности
		Број потписаних билатералних и мултилатералних споразума у области аудио-визуелних и њима комплементарних дјелатности	0	3
		Буџет Аудио-визуелног центра те (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		0	0	0
3.2.4. Мјера	Подстицање међународних и	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора

	регионалних програма развоја пројеката унутар филмских фестивала, са циљем успостављања копродукција из области аудио-визуелне индустрије	Број успостављених копродукција као резултат учешћа у овим програмима	3	10
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		100.000	600.000	700.000
4. Стратешки циљ	Повећани приказивачки капацитети и едукација публике у Републици Српској	Индикатори стратешког циља	Полазне вриједности индикатора*	Циљне вриједности индикатора**
		Број биоскопа и других мултифункционалних простора за пројекцију дјела аудио-визуелних садржаја	13	20
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		509.000	5.350.000	5.954.000
4.1. Приоритет	Дигитализација и повећање постојећих капацитета и успостављање мреже приказивача	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Одлука Владе о дигитализацији и повезивању приказивача у јединствену, одрживу мрежу	Није усвојена Одлука	Усвојена Одлука
		Минимално гарантовано присуство домаћих дјела у свим приказивачким капацитетима	Није нормирано	Нормирано кроз измјене важећих или доношење нових прописа
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		0	0	0
4.1.1. Мјера	Анализирати и дигитализовати приказивачке капацитете	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Процент приказивачких простора у Републици Српској који су анализирани (мапирани и документовани) и технички дигитализовани у складу са савременим стандардима	2	5
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		200.000	1.000.000	1.200.000
4.1.2. Мјера	Оснивање функционалне, одрживе мреже биоскопских приказивача у Републици Српској	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број функционално умрежених биоскопских приказивача који редовно приказују филмски програм у Републици Српској	Није успостављена мрежа	Успостављена мрежа
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		0	0	0
4.1.3. Мјера	Обавезати ВОД приказиваче на минималну заступљеност домаћих садржаја	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број домаћих аудио-визуелних дјела у укупној понуди садржаја на ВОД платформама доступним у Републици Српској	0	5

	на ВОД платформама	Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		0	0	0
4.1.4. Мјера	Обавезати телевизије са националним фреквенцијама на минималну заступљеност домаћих аудио-визуелних дјела који нису већински рађени у њиховој продукцији	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број домаћих аудио-визуелних дјела у укупној понуди садржаја на телевизијама са националним фреквенцијама	0	10
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		0	0	0
4.2. Приоритет	Континуирана едукација публике	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Системски развој филмске културе и писмености код најшире публике кроз пројекте образовања омладине	Није континуиран	континуиран
		Приступ домаћим аудио-визуелним дјелима	Непотпун и фрагментисан	Потпун и обједињен
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		309.000	4.350.000	4.754.000
4.2.1. Мјера	Развој филмске писмености кроз формалне програме и организацију националног фестивала	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Организовање националног филмског фестивала	Није организован	Организован
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		199.000	4.329.000	4.329.000
4.2.2. Мјера	Подстицање едукацију и развој филмске критике и подстицање аматерског стваралаштва	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број реализованих едукативних програма из области филмске критике и аматерског филмског стваралаштва	3	10
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		0	95.000	95.000
4.2.3. Мјера	Подстицање програма мобилних кина, који редовно промовишу домаћа аудио-визуелна дјела и дјела од нарочитог културноисторијског значаја на локацијама гдје немају локални приказивачи	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број активних програма мобилних кина у којима је одржана пројекција домаћих и културноисторијски значајних аудио-визуелних дјела у општинама без сталних биоскопских приказивача	0	5
		Буџет Аудио-визуелног центра (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		100.000	200.000	300.000

4.4.4. Мјера	Омогућити доступност свих домаћих аудио-визуелних дјела кроз онлајн платформу у сврху едукације	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Формирање онлајн платформе	Није формирана	Формирана
		Буџет Аудио-визуелног центра (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		100.000	20.000	30.000

